DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 20 stycznia 1938 r.

Nr 2

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

28

USTAWA

z dnia 8 stycznia 1938 r.

o medalu „Za Długoletnią Służbę".

Art. 1. Ustanawia się medal „Za Długoletnią Służbę".

Art. 2. (1) Medal o średnicy 35 mm brązowy, srebrny lub złoty nosi na stronie czołowej wyobrażenie orła państwowego w otoku stylizowanego ornamentu oraz napis „Za Długoletnią Służbę", na odwrocie zaś cyfrę: na medalu brązowym „X", na medalu srebrnym „XX", na medalu złotym „XXX", opartą na gałązce laurowej.

(2) Medal nosi się na lewej piersi, bezpośrednio po odznaczeniach państwowych polskich, a przed odznaczeniami zagranicznymi, na wstążce amarantowej o szerokości 37 mm z podłużnym pasem białym po środku o szerokości 11 mm.

Art. 3. (1) Prawo do medalu uzyskuje się z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucyj publicznoprawnych.

(2) Po dziesięciu latach służby, pełnionej po dniu 11 listopada 1918 r., otrzymuje się medal brązowy, po dwudziestu latach — medal srebrny, po trzydziestu latach — medal złoty.

(3) Przerwy w okresach służby, zmiany stosunku służbowego lub opuszczenie służby nie stanowią przeszkód do otrzymania medalu.

Art. 4. (1) Nie otrzymują medalu osoby, skazane prawomocnym wyrokiem sądowym lub dyscyplinarnym, jeżeli w wyniku skazania nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego.

(2) Osoby, wymienione w ust. (1), przyjęte ponownie do służby, mają prawo do otrzymania medalu po przesłużeniu okresów, przewidzianych w art. 3, liczonych od dnia ponownego objęcia służby.

(3) Przepisy poprzedzające stosuje się odpowiednio do osób, z którymi rozwiązano z ich winy umowę o pracę.

Art. 5. (1) Medal nadają właściwi ministrowie, a w działach służby nie podlegających ministrom — właściwa władza naczelna.

(2) Ministrowie mogą uprawnienia swe w tym zakresie przekazać władzom bezpośrednio podległym.

Art. 6. Odznaczony ponosi koszty wykonania medalu.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

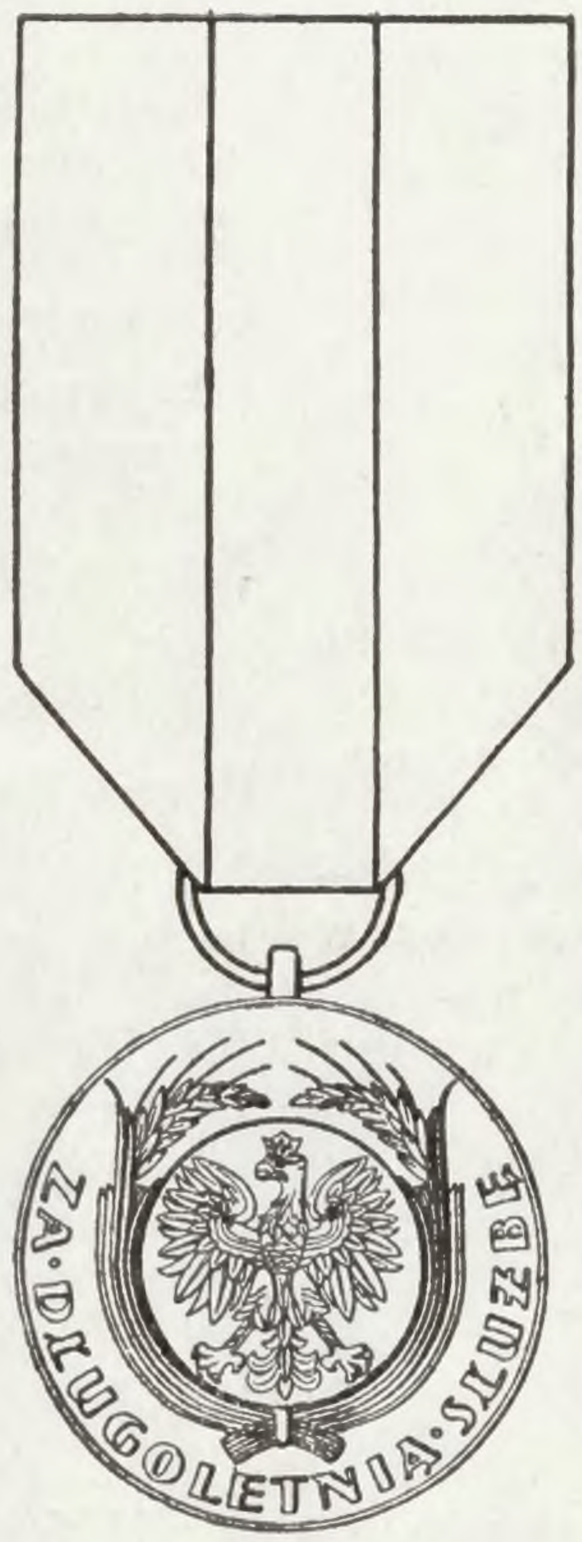
Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 11).

Załącznik do ustawy z dnia 8 stycznia 1938 r. (Dz. Urz. Min. Sk. poz. 28).

Wzór medalu.

Pasy: środkowy — biały
boczne — amarantowe

29

USTAWA

z dnia 8 stycznia 1938 r.

o ochronie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża oraz godła Związku Szwajcarskiego.

Art. 1. Prawo używania znaku lub nazwy Czerwonego Krzyża (krzyża genewskiego — czerwony krzyż na białym tle) służy — w ramach konwencji genewskiej o polepszeniu losu rannych i chorych w armiach czynnych z dnia 27 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 103, poz. 864) — wyłącznie:

a) wojskowym władzom sanitarnym;

b) stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż";

c) zagranicznym stowarzyszeniom Czerwonego Krzyża, przebywającym czasowo na obszarze Państwa Polskiego z upoważnienia władz polskich.

Art. 2. (1) Nie wolno używać w obrocie handlowym godła Związku Szwajcarskiego (biały krzyż na czerwonym tle), albo znaku stanowiącego jego naśladownictwo.

(2) Zakaz ten nie dotyczy znaków towarowych, zarejestrowanych w Polsce zgodnie z przepisami prawa o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Art. 3. (1) Kto:

a) wbrew przepisowi art. 1 używa znaku lub nazwy Czerwonego Krzyża (krzyża genewskiego), albo znaku lub nazwy, stanowiących jego naśladownictwo,

b) wbrew przepisowi art. 2 używa godła Związku Szwajcarskiego, albo znaku stanowiącego jego naśladownictwo,

c) znieważa publicznie godło Związku Szwajcarskiego,

podlega w trybie administracyjnym karze grzywny do 3.000 złotych lub aresztu do 3 miesięcy, albo obu tym karom łącznie.

(2) Przedmioty, opatrzone bezprawnie znakiem lub nazwą Czerwonego Krzyża, godłem Związku Szwajcarskiego, albo znakami, stanowiącymi ich naśladownictwo, mogą ulec przepadkowi na rzecz stowarzyszenia „Polski Czerwony Krzyż", choćby nawet nie można było ścigać sprawcy.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz innym właściwym ministrom.

Art. 5. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następnego po jej ogłoszeniu.

(2) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1927 r. o ochronie nazwy i znaku Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 689).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 12).

30

USTAWA

z dnia 8 stycznia 1938 r.

o sprzedaży gruntu państwowego przy stacji kolejowej w Sarnach.

Art. 1. Zezwala się na sprzedaż parafii prawosławnej w Sarnach gruntu o powierzchni 7010 m^2 przy stacji kolejowej w Sarnach, stanowiącego własność Skarbu Państwa, a pozostającego w zarządzie przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe", za cenę ulgową 3.505 zł.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Komunikacji: *Ulrych*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 13).

31

USTAWA

z dnia 8 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji projektu konwencji z dnia 22 czerwca 1935 r. w sprawie ustanowienia międzynarodowego systemu zachowania uprawnień w ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, starości i śmierci.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji projektu konwencji w sprawie ustanowienia międzynarodowego systemu zachowania uprawnień w ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, starości i śmierci, przyjętego dnia 22 czerwca 1935 r. na XIX sesji Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższej konwencji — Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Opieki Społecznej:
Marian Zyndram-Kościałkowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 14).

32

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 1. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 304 ust. (2) otrzymuje brzmienie następujące:

„(2) Postanowienie powyższe dotyczy również, o ile szczególne przepisy ustawy niniejszej nie stanowią inaczej, zobowiązań pracodawcy do bezpośredniej wypłaty przez pracodawcę świadczeń na wypadek niezdolności do zarobkowania i śmierci pracownika.",

2) w art. 304 dodaje się ust. (6) w brzmieniu następującym:

„(6) Statut prowizyjny dla robotników, zatrudnionych w państwowych żupach solnych w Małopolsce i zaopatrzenia dla ich wdów i sierot, dołączony do zarządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 1 marca 1924 r. (Monitor Polski Nr 95, poz. 266) — ma nadal zastosowanie jedynie do robotników, wymienionych w art. 1 ust. (1) tego statutu, a przyjętych do pracy w przedsiębiorstwie „Polski Monopol Solny" przed 1 kwietnia 1937 r.",

3) w art. 304 dodaje się ust. (7) w brzmieniu następującym:

„(7) Robotnicy, wymienieni w ust. (6), nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, określonego w art. 1 pkt 2) lit. b)."

Art. 2. Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustali w drodze rozporządzeń zasady przekazywania składek przez przedsiębiorstwo „Polski Monopol Solny" Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Funduszowi Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników) za robotników, wymienionych w art. 1 pkt 2), którzy przejdą po 31 marca 1937 r. z pracy w Monopolu do zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek powszechnego ubezpieczenia emerytalnego robotników, nie uzyskawszy praw do prowizji oraz zasady zaliczania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów pracy w Monopolu do tygodni składkowych, przebytych w powszechnym ubezpieczeniu emerytalnym robotników.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Opieki Społecznej:
Marian Zyndram - Kościałkowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 15).

33

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o doręczaniu pism urzędowych przez gminy.

Art. 1. (1) Pisma urzędowe doręczają władze oraz instytucje prawa publicznego przez pocztę lub przez swych funkcjonariuszów.

(2) Gminy są obowiązane do doręczania pism urzędowych jedynie w przypadkach przez akt ustawodawczy wyraźnie określonych.

Art. 2. Art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341) otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 23. 1. Wezwania i inne pisma urzędowe władza doręcza za potwierdzeniem odbioru przez pocztę lub przez swych funkcjonariuszów.

2. Pisma adresowane do miejscowości, w których nie ma zorganizowanej pocztowej służby doręczeń — doręcza się za pośrednictwem władz gminnych."

Art. 3. Art. 147 ordynacji podatkowej z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 147. § 1. Doręczanie wszelkich pism władz skarbowych uskutecznia się przez pocztę lub przez organa władz skarbowych.

§ 2. Pisma adresowane do miejscowości, w których nie ma zorganizowanej pocztowej służby doręczeń, doręcza się za pośrednictwem władz gminnych.

§ 3. Za doręczanie pism przez władze gminne przyznaje się gminom wynagrodzenie w wysokości 6 groszy od każdego pisma."

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Skarbu w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych:
Sławoj Składkowski

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 16).

34

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o zaspokojeniu roszczeń z umów ubezpieczenia do upadłego zakładu ubezpieczeń „Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente" w Amsterdamie.

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do zarządzenia rejestracji roszczeń z umów ubezpieczenia na życie, zawartych z zakładem ubezpieczeń „Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente", i do ich zaspokojenia w sposób, podany w przepisach ustawy niniejszej, z otrzymanych na ten cel przez Rząd Polski sum wraz z narosłymi odsetkami.

Art. 2. Nie podlegają rejestracji i zaspokojeniu roszczenia:

1) z umów ubezpieczenia, zawartych przez osoby, które w chwili zawarcia umowy nie miały miejsca zamieszkania na obszarze, należącym obecnie do Państwa Polskiego,

2) z umów ubezpieczenia, jeżeli składka ubezpieczeniowa nie została opłacona przynajmniej za lat 3 i to bez względu na przyczynę niezapłacenia składki.

Art. 3. (1) Rejestrację roszczeń zarządzi Minister Skarbu w drodze obwieszczenia w Monitorze Polskim, wyznaczając w tym celu termin sześciomiesięczny od daty ogłoszenia.

(2) Niezgłoszenie roszczeń w tym terminie powoduje ich utratę.

Art. 4. (1) Jako wartość zarejestrowanego roszczenia należy przyjąć:

1) dla ubezpieczeń, zawartych w czasie do dnia 31 grudnia 1916 r. — rezerwę składek, obliczoną na dzień 31 grudnia 1921 r.,

2) dla ubezpieczeń, zawartych w latach 1917 i 1918, — połowę rezerwy składek, obliczonej na dzień 31 grudnia 1921 r.,

3) dla ubezpieczeń, zawartych po 1918 r.— 15% rezerwy składek, obliczonej na dzień 31 grudnia 1921 r.

(2) Od rezerwy składek należy potrącić pobrane zaliczki (pożyczki) pod zastaw polis:

1) w pełnej wysokości, gdy pobrano je w czasie do dnia 31 grudnia 1916 r.,

2) w 50% ich nominalnej wartości, gdy pobrano je w latach 1917 i 1918,

3) w 15% ich nominalnej wartości, gdy pobrano je po 1918 r.

(3) Podstawy techniczne (tablice śmiertelności i stopę techniczną) oraz sposób obliczania rezerwy składek ustala Minister Skarbu.

(4) Ustaloną w koronach austriackich wartość roszczeń przerachowuje się na złote w stosunku 1 korona austr. = 1,05 zł.

Art. 5. Jeżeli złożone przy zgłoszeniu roszczenia dowody nasuwają wątpliwości co do istnienia roszczenia lub co do jego wysokości, Ministerstwo Skarbu zawiadamia o tym osobę interesowaną, wyznaczając jej jednocześnie termin, nie krótszy niż miesiąc, do uzupełnienia dowodów. Niezachowanie wyznaczonego terminu powoduje nieuznanie roszczenia lub ustalenie jego wysokości na podstawie złożonych dowodów.

Art. 6. Wszelkie koszty, związane z rejestracją roszczeń i ich uregulowaniem, zostaną pokryte z sum, przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń. Koszty te nie mogą przekroczyć sumy 1.000 zł.

Art. 7. Roszczenia, ustalone w myśl przepisów art. 4 i 5, zostaną uregulowane w takim stosunku, w jakim pozostaje suma przeznaczona na ich zaspokojenie po pokryciu kosztów (art. 6), do ogólnej sumy tych roszczeń.

Art. 8. (1) Ministerstwo Skarbu zawiadamia osoby zainteresowane o decyzji swej w sprawie zgłoszonego roszczenia oraz w sprawie ustalenia sumy, przeznaczonej na jego zaspokojenie (art. 7).

(2) Jeżeli osoba, której dotyczy decyzja, na tę decyzję się nie zgadza, służy jej w ciągu jednego miesiąca od daty doręczenia decyzji prawo wytoczenia powództwa przeciw Skarbowi Państwa do sądu powszechnego w Krakowie. Koszty powództwa, wytoczonego z powodu uznania roszczenia za wygasłe dla braku bezpośrednich dowodów (np. polisa, świadectwo zastawowe itp.), uzasadniających roszczenie lub z powodu nieuwzględnienia przy przerachowaniu danych, nie popartych dowodami, obciążają powoda bez względu na wynik postępowania.

Art. 9. Jeżeli kilka osób zgłosiło roszczenie z jednej umowy ubezpieczenia i istnieją trudności w ustaleniu należności dla każdego uprawnionego, całą należność przekazuje się do depozytu sądu miejsca zamieszkania któregokolwiek z uprawnionych. W razie istnienia kilku spadkobierców a zgłoszenia w terminie roszczenia tylko przez jednego z nich, należność z roszczenia wypłaca się w całości spadkobiercy, który roszczenie zgłosił, co jednak nie uchybia roszczeniom zwrotnym pozostałych spadkobierców do niego.

Art. 10. Sumy, przyznane a nie podjęte przez uprawnionych w ciągu 5 lat, przechodzą na własność Skarbu Państwa.

Art. 11. Należności, przyznane na podstawie przepisów ustawy niniejszej, są wolne od podatku spadkowego. Wypłaty tych należności są wolne od opłaty stemplowej. Podania, wnoszone do Ministerstwa Skarbu, w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą, nie podlegają opłacie stemplowej.

Art. 12. Do postępowania Ministerstwa Skarbu w sprawach uregulowanych ustawą niniejszą, o ile ustawa ta nie stanowi inaczej, mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 14. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 17).

35

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji porozumienia w formie not, wymienionych w Paryżu dnia 13 i 14 maja 1937 r. o przedłużeniu prowizorycznego układu handlowego między Polską a Francją z dnia 18 lipca 1936 r. i o zmianie art. 5 tego układu.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji porozumienia w formie not, wymienionych w Paryżu dnia 13 i 14 maja 1937 r., o przedłużeniu prowizorycznego układu handlowego między Polską a Francją z dnia 18 lipca 1936 r. i o zmianie art. 5 tego układu.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższego porozumienia — Ministrom: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*
Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 18).

36

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji podpisanego w Wiedniu dnia 29 lipca 1936 r. układu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Austrią, podpisanej dnia 11 października 1933 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji podpisanego w Wiedniu dnia 29 lipca 1936 r. układu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Austrią, podpisanej dnia 11 października 1933 r.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższego układu dodatkowego — Ministrom Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 19).

37

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji podpisanych w Bernie dnia 30 czerwca 1937 r.: 1) protokołu dodatkowego do układu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Szwajcarią z dnia 26 czerwca 1922 r., podpisanego dnia 3 lutego 1934 r., 2) protokołu końcowego do listy B., wymienionej w art. 2 powyższego protokołu dodatkowego.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji podpisanych w Bernie dnia 30 czerwca 1937 r.:

1) protokołu dodatkowego do układu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Szwajcarią z dnia 26 czerwca 1922 r., podpisanego dnia 3 lutego 1934 r.;

2) protokołu końcowego do listy B., wymienionej w art. 2 powyższego protokołu dodatkowego.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższych protokołów — Ministrom: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*
Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 20).

38

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji podpisanych w Bernie dnia 30 czerwca 1937 r.: 1) porozumienia dodatkowego do układu między Polską a Szwajcarią, dotyczącego uregulowania płatności handlowych, podpisanego w Bernie dnia 31 grudnia 1936 r.; 2) protokołu końcowego do powyższego porozumienia.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji podpisanych w Bernie dnia 30 czerwca 1937 r.:

1) porozumienia dodatkowego do układu między Polską a Szwajcarią, dotyczącego uregulowania płatności handlowych, podpisanego w Bernie dnia 31 grudnia 1936 r.;

2) protokołu końcowego do powyższego porozumienia.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższego porozumienia i protokołu końcowego — Ministrom Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 21).

39

USTAWA

z dnia 11 stycznia 1938 r.

o ratyfikacji podpisanego w Warszawie dnia 29 maja 1937 r. protokołu dodatkowego do protokołu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Tallinnie dnia 23 lutego 1937 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji podpisanego w Warszawie dnia 29 maja 1937 r. protokołu dodatkowego do protokołu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Tallinnie dnia 23 lutego 1937 r.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień powyższego protokołu dodatkowego — Ministrom Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1938 r. Nr 3, poz. 22).

40

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 16 grudnia 1937 r.

w sprawie sporządzania bilansów przez banki i domy bankowe.

Na podstawie art. 66 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 roku o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Banki i domy bankowe obowiązane są nadsyłać Inspektoratowi Bankowemu Ministerstwa Skarbu: co miesiąc — bilanse surowe oraz uzupełniające zestawienia, sporządzone ściśle według załączonych do niniejszego zarządzenia wzorów Nr Nr 1, 2, 3 i 4 oraz — raz do roku — bilanse roczne netto wraz z rachunkami strat i zysków, sporządzone ściśle według wzorów Nr Nr 5 i 6.

Powyższe dane powinny być nadsyłane w 2 egzemplarzach: bilanse surowe wraz z uzupełniającymi zestawieniami — najpóźniej do dnia 15 każdego miesiąca, następującego po miesiącu sprawozdawczym, zaś bilanse netto i rachunki strat i zysków — bezpośrednio po zatwierdzeniu przez naczelny organ władz przedsiębiorstwa bankowego. Do bilansów netto banków powinien być dołączony protokół odnośnego zgromadzenia akcjonariuszów.

§ 2.

Ogłaszane — w myśl ustępu 1 i 2 art. 66 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) — bilanse kwartalne surowe oraz bilanse roczne netto, jak również bilanse, zamieszczane w drukowanych sprawozdaniach banków, powinny mieć formę, przewidzianą w § 1, lub skróconą, podaną we wzorach Nr Nr 7 i 8, załączonych do niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Wszystkie rubryki bilansów, rachunków strat i zysków oraz dodatkowych zestawień powinny być wypełnione zgodnie z księgami przedsiębiorstwa bankowego.

Jeżeli przedsiębiorstwo nie dokonywa pewnych operacyj i wskutek tego nie prowadzi odnośnych rachunków, powinno to zaznaczyć w odpowiedniej rubryce bilansu lub zestawienia — kreską.

Bilanse oraz zestawienia mają obejmować całą instytucję, tj. centralę i wszystkie oddziały, i powinny być zaopatrzone w podpisy upoważnionych do tego osób pod stemplem firmowym.

Oddziały banku zagranicznego, uprawnione do działania na obszarze Państwa Polskiego, sporządzają jeden bilans łączny.

§ 4.

Na żądanie Inspektoratu Bankowego Ministerstwa Skarbu banki i domy bankowe obowiązane są dostarczać wszelkich zestawień i wyjaśnień do bilansów surowych i rocznych (netto).

§ 5.

Wszystkie pozycje w walutach obcych, z wyjątkiem pozycyj papierów wartościowych w tych walutach, należy przeliczać do surowych bilansów miesięcznych (złotowych i walutowych) oraz do zestawień należności i zobowiązań wobec zagranicy — według przeciętnych kursów giełdy warszawskiej z dnia bilansowania, w razie zaś braku kursów z tego dnia — według ostatnich notowań przed dniem bilansowym. Różnice, wyprowadzone z porównania aktywów i pasywów w walutach obcych, przeliczonych według właściwych kursów, z ich równowartością książkową, należy wykazywać per saldo po stronie czynnej lub biernej w pozycji „Rachunki wynikowe", punkt b) „różnice kursowe".

Pozycje papierów wartościowych w obcych walutach należy zamieszczać w miesięcznych bilansach surowych i zestawieniach w ich równowartości książkowej (§§ 9, 10, 11).

Do bilansów rocznych (netto) remanenty walut obcych należy przeliczać w myśl przepisów art. 425, wszystkie zaś pozycje wierzytelności i zobowiązań w walutach obcych — w myśl art. 426 Kodeksu Handlowego.

§ 6.

KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI — poz. 1 stanu czynnego.

Pozostałości kas złotowych centrali i wszystkich oddziałów krajowych, pozostałości kasy złotowej oddziałów w Gdańsku, o ile oddziały te dokonywują operacyj bankowych również w złotych, pozostałości kasowe oddziałów zagranicznych w tej walucie, jaka obowiązuje w miejscu siedziby oddziału, bony funduszu inwestycyjnego oraz krajowe prima czeki bankowe powinny być wykazywane w tej pozycji w punkcie a) „gotowizna". Niedopuszczalne jest wykazywanie w tej pozycji czeków z wystawienia osób lub firm prywatnych, asygnat, kwitów, kartek zaliczkowych i t. p., jak również pieniędzy zagranicznych.

Pozostałości na rachunku żyrowym w Banku Polskim oraz posiadane przez oddziały zagraniczne banków krajowych pozostałości (w przeliczeniu na złote) na rachunkach żyrowych w instytucjach emisyjnych państw, w których oddziały te mają swe siedziby, należy wykazywać w punkcie „b" tej pozycji.

Pozostałości na rachunkach czekowych w P. K. O. oraz pozostałości do natychmiastowej dyspozycji w bankach państwowych należy wykazywać w punkcie „c" tej pozycji. Oddziały zagraniczne banków krajowych powinny podawać

w tym punkcie jedynie pozostałości (w przeliczeniu na złote) na rachunkach czekowych w pocztowych kasach oszczędności państw, w których oddziały te mają swe siedziby.

§ 7.

BILETY SKARBOWE — poz. 2 stanu czynnego.

W pozycji tej należy wykazywać saldo książkowe posiadanych biletów skarbowych.

§ 8.

WALUTY ZAGRANICZNE — poz. 3 stanu czynnego.

W punkcie a) „monety złote" należy podawać równowartość posiadanych monet złotych, stosując przeliczanie według parytetu. W punkcie b) „inne monety, banknoty, czeki i przekazy" — prócz monet i banknotów mogą być wykazywane tylko czeki i przekazy, wystawione przez pierwszorzędne instytucje bankowe. Czeki i przekazy opiewające na złote należy wykazywać w tej pozycji wówczas, gdy objęte są bilansami oddziałów zagranicznych banków krajowych, z wyjątkiem gdańskich, które mogą, w warunkach ustalonych wyżej w § 6, zaliczać prima czeki bankowe do swego remanentu kasowego.

§ 9.

PAPIERY WARTOŚCIOWE — poz. 4 stanu czynnego.

W miesięcznych bilansach surowych w pozycji tej należy podawać sumy książkowych sald debetowych wyszczególnionych w bilansie rodzajów papierów wartościowych oraz kuponów. W rocznych bilansach netto remanenty papierów wartościowych powinny być przyjęte zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami.

§ 10.

PAPIERY WARTOŚCIOWE USTAWOWEGO KAPITAŁU ZAPASOWEGO — poz. 5 stanu czynnego.

W miesięcznych bilansach surowych w tej pozycji należy podawać sumę sald debetowych odnośnych rachunków, w bilansach zaś rocznych netto — wartość remanentu, obliczoną zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami.

§ 11.

UDZIAŁY KONSORCJALNE — poz. 6 stanu czynnego.

Pozycja ta dotyczy wszelkich udziałów o charakterze trwalszym (na podstawie umów syndykackich, z tytułu posiadania akcyj uprzywilejowanych i t. p.) w spółkach akcyjnych, komandytowo-akcyjnych, spółkach z o. o. i t. d.

Udziały konsorcjalne należy wykazywać w bilansach z zastosowaniem przepisów § 10.

§ 12.

Ewentualne salda kredytowe na rachunkach wchodzących w skład pozycyj, wymienionych w §§ 9, 10 i 11 po potrąceniu ewentualnych bezremanentowych sald debetowych, należy wykazywać w jednej kwocie w poz. 18 stanu biernego, punkt c) „salda kredytowe papierów wartościowych".

§ 13.

BANKI KRAJOWE, BANKI ZAGRANICZNE, NOSTRO I LORO — poz. 7 i 8 stanu czynnego oraz poz. 6 i 7 stanu biernego.

Pozycje te służą dla zamieszczania sald rachunków z bankami oraz innymi instytucjami kredytowymi krajowymi i zagranicznymi. Oddziały zagraniczne banków krajowych powinny zaliczać rachunki z bankami, znajdującymi się w Polsce, do banków krajowych, natomiast wszelkie inne— do banków zagranicznych. Rachunki z centralą oraz z własnymi oddziałami nie mogą być zaliczane do rachunków z bankami, z wyjątkiem oddziałów banków zagranicznych w Polsce, które swe rachunki z centralami i oddziałami zagranicznymi powinny wykazywać w pozycji „Banki zagraniczne".

§ 14.

DYSKONTO — poz. 9 stanu czynnego.

W punkcie „a" tej pozycji należy podawać saldo rachunku weksli zdyskontowanych w sumie brutto, t. j. bez potrącania weksli, oddanych do redyskonta, inkasa i t. d. W pozycji tej nie wolno wykazywać weksli z ubiegłymi terminami płatności bez względu na to, czy są zaprotestowane, czy też nie. Wyjątki są dopuszczalne jedynie dla weksli oddanych do redyskonta lub odesłanych do inkasa z terminami płatności przypadającymi w ciągu 7-miu ostatnich dni ubiegłego miesiąca.

W punkcie „b" należy wykazywać skupione (zdyskontowane) czeki i przekazy, które w myśl przepisów, zawartych wyżej w §§ 6 i 8, nie mogą być zaliczane do kasy i walut zagranicznych, oraz zdyskontowane skrypty dłużne i inne dokumenty.

Weksli, czeków i innych dokumentów zaliczkowanych, t. j. tych, z których waluta dyskontowa nie została całkowicie wypłacona podawcy, nie wolno wykazywać w tej pozycji bilansu.

§ 15.

PROTESTY — poz. 10 stanu czynnego.

W punkcie „a" tej pozycji należy podawać saldo rachunku weksli protestowanych oraz we-

ksli przeterminowanych bez protestu, stanowiących własność przedsiębiorstwa bankowego, bez względu na to, czy znajdują się one w portfelu, czy też zostały oddane do skargi lub egzekucji. Wykazywanie takich weksli w jakichkolwiek innych pozycjach bilansowych jest niedopuszczalne.

W punkcie „b" tej pozycji należy podawać saldo protestowanych i przeterminowanych innych dokumentów (czeków, skryptów dłużnych i t. p.).

Przez rachunek protestów powinny być przeprowadzane wszystkie pochodzące z dyskonta zaprotestowane lub przeterminowane weksle, czeki i inne dokumenty, bez względu na to, czy podlegają niezwłocznemu bezpośredniemu wykupieniu, czy też pośredniemu przez zaksięgowanie w ciężar jakiegokolwiek rachunku.

§ 16.

KREDYTY W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH — poz. 11 stanu czynnego.

W pozycji tej należy ściśle przestrzegać podziału sald dłużnych na zabezpieczone i niezabezpieczone. Do kategorii tych ostatnich należą między innymi kredyty na podkład weksli z jednym podpisem samego dłużnika, dłużnika i firmy, której jest właścicielem, jak również dłużnika i jego współmałżonka, nie posiadającego odrębnego majątku. Listy gwarancyjne mogą być uważane za zabezpieczające należność banku tylko wówczas, gdy są wystawione przez pierwszorzędne instytucje finansowe, firmy handlowe lub przemysłowe.

Zamieszczanie w tej pozycji rachunków o charakterze ewidencyjnym, rozliczeniowym, wynikowym, majątkowo-wynikowym lub rachunków martwych jest niedozwolone.

§ 17.

POŻYCZKI TERMINOWE — poz. 12 stanu czynnego.

W pozycji tej należy wykazywać kredyty z określonymi z góry terminami zwrotu, wszelkie należności, które na skutek układów z dłużnikami nabyły cech kredytu terminowego, udzielane własnym pracownikom pożyczki i zaliczki, które nie są potrącane jednorazowo przy najbliższej wypłacie pensji, oraz wszelkie inne kredyty, które z powodu braku ciągłości operacyj nie mogą być zaliczone do kredytów w rachunkach bieżących.

Sumę zawartych układów za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego należy podawać przed rubryką.

§ 18.

KREDYTY AKCEPTACYJNE I REMBURSOWE — poz. 13 stanu czynnego,

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW AKCEPTACYJNYCH I REMBURSOWYCH — poz. 12 stanu biernego.

W pozycjach tych należy wykazywać udzielone przez przedsiębiorstwo bankowe i na dzień bilansu nie spłacone kredyty akceptacyjne i rembursowe, przyznane bądź w postaci własnego akceptu, bądź w formie akceptu innej instytucji, wydanego za pośrednictwem i na rachunek danego przedsiębiorstwa bankowego. Odnośne pozycje stanu czynnego i biernego powinny sobie ściśle odpowiadać.

§ 19.

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN i REPORTOWYCH — poz. 14 stanu czynnego.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN I REPORTOWYCH — poz. 13 stanu biernego.

W przytoczonych pozycjach powinny być wykazywane należności i zobowiązania przedsiębiorstw bankowych, wypływające z transakcyj dewizowych, dokonanych na termin, jak również z transakcyj reportowych.

Przeliczanie do bilansów części tych pozycyj, opiewających na waluty obce, powinno być dokonywane z zastosowaniem przepisów § 5.

§ 20.

RUCHOMOŚCI — poz. 15 stanu czynnego.

W pozycji tej podawać należy wartość książkową posiadanych przez przedsiębiorstwo bankowe ruchomości.

§ 21.

NIERUCHOMOŚCI — poz. 16 stanu czynnego.

Należy wykazywać w tej pozycji wartość książkową wszystkich posiadanych przez przedsiębiorstwo bankowe nieruchomości bez jakichkolwiek potrąceń.

Wartość książkowa nieruchomości może składać się wyłącznie z ceny nabycia wraz z dotyczącymi kosztami oraz z kosztów przeprowadzonych kapitalnych remontów.

§ 22.

SUMY PRZECHODNIE — poz. 17 stanu czynnego oraz poz. 14 stanu biernego.

W tych pozycjach powinny figurować salda tylko takich rachunków, które mają charakter ściśle przejściowy, lub które ze względu na niewyjaśniony jeszcze w dniu bilansu charakter nie mogą być zaliczone do innych pozycyj bilansowych.

Kompensowanie sald debetowych z kredytowymi jest niedozwolone.

Gdy pozycja „Sumy Przechodnie" przekracza w stanie czynnym 0,5%, a w stanie biernym — 1,5% sumy bilansowej, należy nadesłać Inspektoratowi Bankowemu łącznie z bilansem wyjaśnie-

nie z wyszczególnieniem głównych części składowych tych pozycyj.

Posiadane a nie wprowadzone jeszcze do poz. 1 stanu biernego wszelkiego rodzaju rezerwy należy wykazywać w pozycji „Sumy Przechodnie" przy równoczesnym podaniu sumy tych rezerw przed rubryką („w tym rezerwy zł........").

§ 23.

DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI HIPOTECZNE — poz. 18 stanu czynnego.

LISTY ZASTAWNE (OBLIGACJE) — poz. 15 stanu biernego.

Pozycje te dotyczą jedynie banków emitujących listy zastawne i obligacje. Zamieszczać w nich należy ogólne sumy kapitałowe niespłaconych jeszcze pożyczek hipotecznych i odpowiadające im kwoty nieumorzonych listów zastawnych (obligacyj) w wartości nominalnej.

Pozycje: 19 stanu czynnego i 16 stanu biernego „Rachunki Działu Kredytu Długoterminowego" przeznaczone są do zamieszczania wszelkich innych należności względnie zobowiązań działu kredytu długoterminowego.

§ 24.

RACHUNKI ODDZIAŁÓW — poz. 20 stanu czynnego oraz poz. 17 stanu biernego.

W pozycjach tych należy wykazywać: po stronie czynnej — sumę sald debetowych, po stronie zaś biernej — sumę sald kredytowych rachunków centrali z oddziałami, oddziałów z centralą i oddziałów z oddziałami (wyjąwszy wypadki przewidziane w § 13), przy czym saldowanie pozostałości jest niedopuszczalne.

§ 25.

RACHUNKI WYNIKOWE — poz. 21 stanu czynnego oraz poz. 18 stanu biernego.

W pozycji tej po stronie czynnej powinny figurować salda lub sumy sald książkowych poszczególnych rachunków wynikowych ujemnych, dotyczących danego roku operacyjnego, bez potrącania kwot, nie mających charakteru zwrotów. Wolne linie „d" i „e" służą dla zamieszczania w nich sald rachunków wynikowych ujemnych, nie dających się podciągnąć pod nazwy podane w bilansie.

Po stronie biernej — w punkcie a) „procenty i prowizje" należy podawać w dwóch oddzielnych kwotach sumy pobranych i zapłaconych procentów i prowizyj, dotyczących danego roku operacyjnego, różnicę zaś tych kwot zamieścić w pierwszej (szczegółowej) rubryce bilansu surowego. Dla sald innych rachunków wynikowych dodatnich przeznaczone są dalsze punkty. Zamieszczając saldo w wolnej linii (punkt „e"), należy je odpowiednio zatytułować, przy podaniu zaś w jednej kwocie sumy kilku dodatnich rachunków wynikowych — umieścić wyjaśnienie w odnośniku, względnie w załączniku do bilansu.

§ 26.

RACHUNEK NALEŻNOSCI ODZYSKANYCH — poz. 19 stanu biernego.

W pozycji tej należy zamieszczać wszelkiego rodzaju zwroty sum poprzednio odpisanych na straty.

§ 27.

RACHUNKI WYNIKOWE ROKU UBIEGŁEGO — poz. 22 stanu czynnego oraz poz. 20 stanu biernego.

Należy tu wykazywać w jednej pozycji po stronie czynnej i w jednej po stronie biernej sumy sald ujemnych i dodatnich rachunków wynikowych, dotyczących ubiegłego roku operacyjnego, aż do czasu zupełnego wyeliminowania tych pozycyj z racji sporządzenia bilansu rocznego (netto).

W pozycji tej należy również wykazywać nie wprowadzone do rachunku strat i zysków saldo specjalnego rachunku różnic kursowych (rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 2.VII. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 604).

§ 28.

STRATY Z LAT UBIEGŁYCH — poz. 23 stanu czynnego.

ZYSKI Z LAT UBIEGŁYCH — poz. 21 stanu biernego.

W pozycjach tych należy wykazywać przenoszone z roku na rok straty lub pozostałości z zysków lat ubiegłych. Zamieszczanie w tych pozycjach strat lub zysków o innym charakterze jest niedozwolone.

§ 29.

KAPITAŁY WŁASNE — poz. 1 stanu biernego.

Suma kapitału zakładowego, podawanego w tej pozycji, powinna być zgodna ze statutem i z uchwałami walnych zgromadzeń akcjonariuszów. Nie jest dozwolone zaliczanie do tej pozycji wpłat przedwstępnych na kapitał zakładowy przed zamknięciem subskrypcji, a nawet po jej zamknięciu, o ile nie została całkowicie pokryta.

Oddziały banków zagranicznych zamieszczają w tej pozycji w punkcie „a" dotacje z kapitałów zakładowych przeznaczonych na działalność w Państwie Polskim (art. 23 prawa bankowego).

§ 30.

FUNDUSZ AMORTYZACYJNY NIERUCHOMOŚCI — poz. 2 stanu biernego.

Należy tu podawać saldo książkowe rachunku, na który przenoszone są corocznie kwoty przeznaczone, zgodnie z art. 423 Kodeksu Handlowego, na umorzenie nieruchomości.

§ 31.

WKŁADY — poz. 3 stanu biernego.

W pozycji tej należy zamieszczać kwoty, którymi dysponowanie dokonywa się za pomocą róż-

nego rodzaju książeczek wkładkowych, oraz inne lokaty osób fizycznych i prawnych, posiadające mniej lub więcej zaznaczony charakter oszczędności, bez względu na termin wypowiedzenia lub sposób dysponowania.

W pierwszym z podanych w tej pozycji punktów a) „na książeczki" należy podać przed rubryką w przybliżeniu (w tys. zł) sumę wkładów (części wkładów wiązanych), do wypłacenia których przedsiębiorstwo bankowe jest obowiązane z chwilą okazania książeczki wkładkowej.

Przy bilansach surowych w dniu 30 czerwca i 31 grudnia należy podawać ilość książeczek wkładkowych oraz ścisły podział sumy złożonych na te książeczki wkładów na natychmiast płatne i terminowe.

Sumy złożone celem zabezpieczenia udzielonych przez przedsiębiorstwa bankowe kredytów powinny być zaliczane do wkładów terminowych.

W pozycji tej należy również wykazywać sumy funduszów emerytalnych i wieczystych.

Wykazywanie w pozycji wkładów jakichkolwiek rachunków o charakterze ewidencyjnym jest niedozwolone.

§ 32.

RACHUNKI BIEŻĄCE — poz. 4 stanu biernego.

Pozycja ta powinna obejmować tego rodzaju płatne na każde żądanie kwoty, które nie mają charakteru oszczędności (pieniądze dzienne przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, instytucyj i t. p.).

Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu (poz. 11 stanu czynnego) również powinny być wykazywane w tej pozycji.

§ 33.

RÓŻNE NATYCHMIAST PŁATNE ZOBOWIĄZANIA — poz. 5 stanu biernego.

W pozycji tej należy zamieszczać pozostałości niewypłaconych wpływów inkasowych, sumy przekazów do wypłacenia, saldo dywidendy niewypłaconej i tym podobne zobowiązania bieżące, płatne à vista.

§ 34.

REDYSKONTO WEKSLI — poz. 8 stanu biernego.

W pozycji tej podawać należy sumę weksli znajdujących się w redyskoncie w kraju lub za granicą.

Zdyskontowane akcepty, otrzymane na podstawie układów konwersyjnych, zawartych za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego, powinny być wykazywane w poz. 9 stanu biernego „Dyskonto Akceptów Banku Akceptacyjnego".

§ 35.

ZASTAW WALORÓW — poz. 10 stanu biernego.

W pozycji tej należy podawać ogólną sumę zobowiązań banku z tytułu kredytów, uzyskanych na zastaw papierów wartościowych lub innych walorów.

§ 36.

WIERZYCIELE HIPOTECZNI — poz. 11 stanu biernego.

W pozycji tej należy wykazywać wszystkie zadłużenia, ciążące na nieruchomościach wykazanych w poz. 16 stanu czynnego.

§ 37.

Salda tych rachunków majątkowych, których nie można objąć żadną z wymienionych w bilansie pozycją, należy zamieszczać w przeznaczonych na ten cel pozycjach: po stronie czynnej — poz. 24, po stronie biernej — poz. 22.

§ 38.

DŁUŻNICY Z TYTUŁU GWARANCYJ — pozabilansowa poz. 1 stanu czynnego.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UDZIELONYCH GWARANCYJ — pozabilansowa poz. 1 stanu biernego.

W tych pozabilansowych pozycjach należy podawać wszystkie wydane przez bank gwarancje, również i te, których termin upłynął, odnośne zaś pisma nie zostały bankowi zwrócone. Wyksięgowanie udzielonych przez bank gwarancyj, których terminy upłynęły, a odnośne dokumenty nie zostały zwrócone, może nastąpić jedynie na podstawie bezspornej pewności banku co do wygaśnięcia jego odpowiedzialności z tego tytułu.

§ 39.

INKASO — pozabilansowa poz. 2 stanu czynnego.

RÓŻNI ZA INKASO — pozabilansowa poz. 2 stanu biernego.

W tych pozabilansowych pozycjach należy podawać książkowe salda odnośnych rachunków inkasowych.

§ 40.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dnim 31 grudnia 1937 r. z tym, że bilans brutto na dzień 31 grudnia 1937 r. powinien być sporządzony niezależnie od formy, ustalonej zarządzeniem niniejszym, również w formie dotychczas obowiązującej i nadesłany Inspektoratowi Bankowemu do dnia 20 stycznia 1938 r.

Równocześnie tracą moc wydane dotychczas okólniki w sprawie sporządzania i nadsyłania bilansów przez banki i domy bankowe.

Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 27 grudnia 1937 r. Nr 297, poz. 466).

Wzór Nr 1.

BILANS
Banku . . . . . .
w dniu . . . . .

STAN CZYNNY:

	zł	zł
1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI		
a) gotowizna		
b) pozostałości na rachunku żyrowym w Banku Polskim		
c) pozostałości do natychmiastowej dyspozycji na rachunkach w P. K. O. i bankach państwowych		
2. BILETY SKARBOWE		
3. WALUTY ZAGRANICZNE		
a) monety złote		
b) inne monety, banknoty, czeki i przekazy		
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE		
a) papiery państwowe		
b) listy zastawne i obligacje		
c) akcje		
d) kupony		
5. PAPIERY WARTOŚCIOWE USTAW. KAPITAŁU ZAPASOWEGO		
6. UDZIAŁY KONSORCJALNE		
7. BANKI KRAJOWE		
a) nostro		
b) loro		
8. BANKI ZAGRANICZNE		
a) nostro		
b) loro		
9. DYSKONTO		
a) weksle		
b) inne dokumenty		
10. PROTESTY		
a) weksle		
b) inne dokumenty		
11. KREDYTY W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH		
a) zabezpieczone		
b) niezabezpieczone		
12. POŻYCZKI TERMINOWE (w tym układy za pośrednic. B-ku Akcept. zł . . . . . .)		
13. KREDYTY AKCEPTACYJNE I REMBURSOWE		
14. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN I REPORTOWYCH		
15. RUCHOMOŚCI		
16. NIERUCHOMOŚCI		
17. SUMY PRZECHODNIE		
18. DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI HIPOTECZNE		
19. RACHUNKI DZIAŁU KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO		
20. RACHUNKI ODDZIAŁÓW		
21. RACHUNKI WYNIKOWE		
a) koszty handlowe		
b) różnice kursowe		
c) administracja nieruchomości		
d)		
e)		
22. RACHUNKI WYNIKOWE ROKU UBIEGŁEGO		
23. STRATY Z LAT UBIEGŁYCH		
24.		
SUMA BILANSOWA		
1. DŁUŻNICY Z TYTUŁU GWARANCYJ		
2. INKASO		

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

SUROWY

. . . 19 . . r.

. . . .

	STAN BIERNY: zł	zł
1. KAPITAŁY WŁASNE		
a) zakładowy		
b) zapasowy		
c) inne rezerwy		
2. FUNDUSZ AMORTYZACYJNY NIERUCHOMOŚCI		
3. WKŁADY		
a) na książeczki (w tym natychmiast płatne zł . . . tys.)		
b) inne natychmiast płatne		
c) inne płatne za wypowiedzeniem i terminowe		
4. RACHUNKI BIEŻĄCE		
5. RÓŻNE NATYCHMIAST PŁATNE ZOBOWIĄZANIA		
6. BANKI KRAJOWE		
a) nostro		
b) loro		
7. BANKI ZAGRANICZNE		
a) nostro		
b) loro		
8. REDYSKONTO WEKSLI		
9. DYSKONTO AKCEPTÓW BANKU AKCEPTACYJNEGO		
10. ZASTAW WALORÓW		
11. WIERZYCIELE HIPOTECZNI		
12. ZOBOWIĄZANIA Z TYT. KREDYTÓW AKCEPTACYJNYCH I REMBURSOWYCH		
13. ZOBOWIĄZANIA Z TYT. TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN I REPORTOWYCH		
14. SUMY PRZECHODNIE		
15. LISTY ZASTAWNE (OBLIGACJE)		
16. RACHUNKI DZIAŁU KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO		
17. RACHUNKI ODDZIAŁÓW		
18. RACHUNKI WYNIKOWE		
a) procenty i prowizje pobrane		
„ „ płacone		
b) różnice kursowe		
c) salda kredytowe papierów wartośc.		
d) dochód z nieruchomości		
e)		
19. RACHUNEK NALEŻNOŚCI ODZYSKANYCH		
20. RACHUNKI WYNIKOWE ROKU UBIEGŁEGO		
21. ZYSKI Z LAT UBIEGŁYCH		
22.		
SUMA BILANSOWA		
1. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UDZIELONYCH GWARANCYJ		
2. RÓŻNI ZA INKASO		

Wzór Nr 2.

BILANS
Banku . . . . . .
w dniu . . . . .

STAN CZYNNY:

	zł
1. Waluty zagraniczne	
2. Banki krajowe	
3. Banki zagraniczne	
4. Dyskonto	
5. Protesty	
6. Kredyty w rachunkach bieżących	
7. Pożyczki terminowe	
8. Kredyty akceptacyjne i rembursowe	
9. Należn. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report.	
10. Inne należności	
Nadwyżka pasywów	

Wzór Nr 3.

NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA
Banku . . . .

STAN CZYNNY:

Pozycje bilansowe	Należności płatne			Razem
	natychmiast	do trzech miesięcy	powyżej 3 miesięcy	
	złotych			
Banki zagraniczne nostro				
Banki zagraniczne loro				
Rachunki Centrali i Oddziałów zagranicznych (wypełniają oddziały banków zagranicznych)				
Dyskonto				
Kredyty w rachunkach bieżących				
Pożyczki terminowe				
Kredyty akceptacyjne i rembursowe				
Należności z tyt. trans. dewizowych na termin i reportowych				
Sumy przechodnie				
Inne				
Ogółem				
Państwa				
Anglia				
Austria				
Belgia				
Czechosłowacja				
Francja				
Gdańsk				
Holandia				
Niemcy				
Stany Zjedn. Ameryki Północn.				
Szwajcaria				
Szwecja				
Włochy				
Z. S. R. R.				
Inne				
Ogółem				

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

WALUTOWY

. . . .

. . . 19 . . r.

STAN BIERNY:

	zł
1. Wkłady 2. Rachunki bieżące 3. Banki krajowe 4. Banki zagraniczne 5. Redyskonto 6. Wierzyciele hipoteczni 7. Zobowiąz. z tyt. kredytów akceptac. i rembursowych 8. Zobowiąz. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report. 9. Inne zobowiązania	
Nadwyżka aktywów	

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

WOBEC ZAGRANICY

. . w dniu . . . .

STAN BIERNY:

Pozycje bilansowe	Zobowiązania płatne natychmiast	Zobowiązania płatne do trzech miesięcy	Zobowiązania płatne powyżej 3 miesięcy	Razem
	złotych			
Wkłady				
Rachunki bieżące				
Banki zagraniczne nostro				
Banki zagraniczne loro				
Rachunki Centrali i Oddziałów zagranicznych (wypełniają oddziały banków zagranicznych)				
Redyskonto weksli (dewiz)				
Zastaw walorów				
Zobowiązania z tyt. kredytów akceptacyjnych i rembursowych				
Zobowiązania z tyt. trans. dewizowych na term. i reportowych				
Sumy przechodnie				
Inne				
Ogółem				
Państwa				
Anglia				
Austria				
Belgia				
Czechosłowacja				
Francja				
Gdańsk				
Holandia				
Niemcy				
Stany Zjedn. Ameryki Północn.				
Szwajcaria				
Szwecja				
Włochy				
Z. S. R. R.				
Inne				
Ogółem				

Wzór Nr 4.

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

OBROTY PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI Z ZAGRANICĄ

Banku . . . .

w miesiącu . . . . 19 . . r.

	Za granicą lub w Gdańsku	
	Sprzedano	Kupiono
I. Papiery wartościowe krajowe		
a) akcje		
b) papiery o stałym oprocentowaniu		
II. Papiery wartościowe zagraniczne		
a) akcje		
b) papiery o stałym oprocentowaniu		
Razem		

Wzór Nr 5.

BILANS ROCZNY

Banku . . . .

w dniu . . . . .

STAN CZYNNY:

	zł	zł
1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI		
a) gotowizna		
b) pozostałości na rachunku żyrowym w Banku Polskim		
c) pozostałości do natychmiastowej dyspozycji na rachunkach w P. K. O. i bankach państwowych		
2. BILETY SKARBOWE		
3. WALUTY ZAGRANICZNE		
a) monety złote		
b) inne monety, banknoty, czeki i przekazy		
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE		
a) papiery państwowe		
b) listy zastawne i obligacje		
c) akcje		
d) kupony		
5. PAPIERY WARTOŚCIOWE USTAW. KAPITAŁU ZAPASOWEGO		
6. UDZIAŁY KONSORCJALNE		
7. BANKI KRAJOWE		
a) nostro		
b) loro		
8. BANKI ZAGRANICZNE		
a) nostro		
b) loro		
9. DYSKONTO		
a) weksle		
b) inne dokumenty		
10. PROTESTY		
a) weksle		
b) inne dokumenty		
11. KREDYTY W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH		
a) zabezpieczone		
b) niezabezpieczone		
12. POŻYCZKI TERMINOWE (w tym układy za pośrednic. B-ku Akcept. zł . . . . .)		
13. KREDYTY AKCEPTACYJNE I REMBURSOWE		
14. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN I REPORTOWYCH		
15. RUCHOMOŚCI		
16. NIERUCHOMOŚCI		
17. SUMY PRZECHODNIE		
18. DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI HIPOTECZNE		
19. RACHUNKI DZIAŁU KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO		
20.		
SUMA BILANSOWA		
1. DŁUŻNICY Z TYTUŁU GWARANCYJ		
2. INKASO		

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

(N E T T O)

. . . .

. . . 19 . . r.

STAN BIERNY:

	zł	zł
1. KAPITAŁY WŁASNE		
a) zakładowy		
b) zapasowy		
c) inne rezerwy		
2. FUNDUSZ AMORTYZACYJNY NIERUCHOMOŚCI		
3. WKŁADY		
a) na książeczki (w tym natychmiast płatne zł . . . . . .)		
b) inne natychmiast płatne		
c) inne płatne za wypowiedzeniem i terminowe		
4. RACHUNKI BIEŻĄCE		
5. RÓŻNE NATYCHMIAST PŁATNE ZOBOWIĄZANIA		
6. BANKI KRAJOWE		
a) nostro		
b) loro		
7. BANKI ZAGRANICZNE		
a) nostro		
b) loro		
8. REDYSKONTO WEKSLI		
9. DYSKONTO AKCEPTÓW BANKU AKCEPTACYJNEGO		
10. ZASTAW WALORÓW		
11. WIERZYCIELE HIPOTECZNI		
12. ZOBOWIĄZANIA Z TYT. KREDYTÓW AKCEPTACYJNYCH I REMBURSOWYCH		
13. ZOBOWIĄZANIA Z TYT. TRANSAKCYJ DEWIZOWYCH NA TERMIN I REPORTOWYCH		
14. SUMY PRZECHODNIE		
15. LISTY ZASTAWNE (OBLIGACJE)		
16. RACHUNKI DZIAŁU KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO		
17.		
18. ZYSKI		
a) z lat ubiegłych		
b) za 19 . . rok		
SUMA BILANSOWA		
1. ZOBOWIĄZANIA Z TYT. UDZIELONYCH GWARANCYJ		
2. RÓŻNI ZA INKASO		

Wzór Nr 6.

RACHUNEK STRAT
Banku . . . . . .

WINIEN:

	zł	zł
1. Procenty wypłacone		
a) od wkładów		
b) od rachunków bieżących		
c) od redyskonta		
d) bankom		
e) różne		
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty handlowe		
a) wydatki osobowe		
b) świadczenia socjalne		
c) wydatki rzeczowe		
4. Podatki		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		
6. Odpisy na dłużnikach		
7.		
8.		
9. Zysk		

Wzór Nr 7.

SKRÓCONY BILANS
Banku . . . . .
w dniu . . .

STAN CZYNNY:

	zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji	
2. Bilety skarbowe	
3. Waluty zagraniczne	
4. Papiery wartościowe	
5. Pap. wart. ust. kap. zapas.	
6. Udziały konsorcjalne	
7. Banki krajowe	
8. Banki zagraniczne	
9. Dyskonto	
10. Protesty	
11. Kredyty w rachunkach bieżących	
12. Pożyczki terminowe	
13. Kredyty akceptac. i remburs.	
14. Należn. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report.	
15. Nieruchomości	
16. Różne rachunki	
17. Długoterminowe pożyczki hipoteczne	
18. Rachunki wynikowe	
Suma bilansowa	
1. Dłużnicy z tytułu gwarancyj	
2. Inkaso	

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

I ZYSKÓW ZA 19 . . R.

. . . .

MA:

	zł	zł
1. Pozostałość zysków z lat ubiegłych		
2. Procenty pobrane		
a) od kredytów w rachunkach bieżących i od pożyczek terminowych		
b) z dyskonta		
c) od banków		
d) różne		
3. Prowizje pobrane		
a) z rachunków bieżących		
b) z inkasa (netto)		
c) z operacyj walutowych i dewizowych		
d) z operacyj papierami wartościowymi		
e) od gwarancyj		
4. Różnice kursowe		
a) zyski na papierach wartość. i udziałach		
b) różnice walutowe na r-kach walutowych		
5. Dochody z nieruchomości		
6. Zwrot sum dawniej odpisanych		
7. Zysk z działu kredytu długoterminowego		
8.		

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

SUROWY (KWARTALNY)

. . . .

. . . . . 19 . . r.

STAN BIERNY:

	zł
1. Kapitał zakładowy	
2. Kapitały rezerwowe	
3. Fundusz amortyzacyjny nieruchomości	
4. Wkłady	
5. Rachunki bieżące	
6. Różne natychmiast płatne zobowiązania	
7. Banki krajowe	
8. Banki zagraniczne	
9. Redyskonto weksli	
10. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	
11. Zastaw walorów	
12. Wierzyciele hipoteczni	
13. Zobowiąz. z tyt. kred. akceptac. i rembursu.	
14. Zobowiąz. z tyt. trans. dewiz. n/termin i report.	
15. Różne rachunki	
16. Listy zastawne (obligacje)	
17. Rachunki wynikowe	
Suma bilansowa	
1. Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancyj	
2. Różni za inkaso	

Wzór Nr 8.

SKRÓCONY BILANS
Banku . . . .
w dniu . . . .

STAN CZYNNY:

1. Kasa i sumy do dyspozycji	
2. Bilety skarbowe	
3. Waluty zagraniczne	
4. Papiery wartościowe	
5. Pap. wart. ust. kap. zapas.	
6. Udziały konsorcjalne	
7. Banki krajowe	
8. Banki zagraniczne	
9. Dyskonto	
10. Protesty	
11. Kredyty w rach. bieżąc.	
12. Pożyczki terminowe	
13. Kredyty akceptac. i remburs.	
14. Należn. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report.	
15. Nieruchomości	
16. Różne rachunki	
17. Długoterminowe pożyczki hipoteczne	
Suma bilansowa	
1. Dłużnicy z tytułu gwarancyj	
2. Inkaso	

SKRÓCONY RACHUNEK
Banku . . .

WINIEN:

1. Procenty i prowizje wypłacone	
2. Koszty handlowe	
3. Podatki	
4. Amortyzacja	
5. Odpisy na dłużnikach	
6. Różne	
7. Zysk	
Razem	

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

ROCZNY (NETTO)

. . . .

. . . 19 . . r.

STAN BIERNY:

1. Kapitał zakładowy 2. Kapitały rezerwowe 3. Fundusz amortyzacyjny nieruchomości 4. Wkłady 5. Rachunki bieżące 6. Różne natychm. płatne zobowiązania 7. Banki krajowe 8. Banki zagraniczne 9. Redyskonto weksli 10. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego 11. Zastaw walorów 12. Wierzyciele hipoteczni 13. Zobow. z tyt. kredytów akceptac. i rembursowych 14. Zobow. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i rep. 15. Różne rachunki 16. Listy zastawne (obligacje) 17. Zysk	
Suma bilansowa	
1. Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancyj 2. Różni za inkaso	

STRAT I ZYSKÓW ZA 19 . . R.

. . . .

MA:

1. Pozostałość zysków z lat ubiegłych 2. Procenty i prowizje pobrane 3. Różnice kursowe 4. Dochody z nieruchomości 5. Zwrot sum dawn. odpisanych 6. Różne	
Razem	

41

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 16 grudnia 1937 r.

w sprawie sporządzania bilansów przez kantory wymiany.

Na podstawie art. 66 ust. 3 oraz art. 67 punkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Kantory wymiany obowiązane są nadsyłać Inspektoratowi Bankowemu Ministerstwa Skarbu co miesiąc bilanse surowe, sporządzone ściśle według załączonego do niniejszego zarządzenia wzoru Nr 1 i raz do roku — bilanse roczne netto wraz z rachunkami strat i zysków, sporządzone ściśle według wzorów Nr Nr 2 i 3.

Bilanse i rachunki strat i zysków, podpisane przez właściciela kantoru wymiany i księgowego, powinny być nadsyłane w 2-ch egzemplarzach: bilanse surowe — najpóźniej do dnia 15 każdego miesiąca następującego po miesiącu sprawozdawczym, zaś roczne bilanse netto oraz rachunki strat i zysków — do dnia 1 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Wszystkie rubryki bilansów i rachunków strat i zysków powinny być wypełniane zgodnie z księgami kantoru wymiany. Jeżeli kantor wymiany nie posiada odnośnych rachunków, umieszczonych we wzorze, powinien to zaznaczyć w odpowiedniej rubryce kreską.

§ 2.

Na żądanie Inspektoratu Bankowego Ministerstwa Skarbu kantory wymiany obowiązane są dostarczać wszelkich wyjaśnień do bilansów surowych i rocznych (netto).

§ 3.

Wszystkie pozycje w walutach obcych należy przeliczać do bilansów miesięcznych według przeciętnych kursów giełdy warszawskiej z dnia bilansowania, w razie zaś braku kursów z tego dnia, według ostatnich notowań przed dniem bilansowym. Różnice wyprowadzone z porównania aktywów i pasywów w walutach obcych, przeliczonych według właściwych kursów, z ich sumami książkowymi należy wykazywać per saldo w pozycji bilansu surowego „Rachunki wynikowe". punkt b) „prowizje i różnice kursowe na pieniądzach zagranicznych" po stronie biernej, lub punkt c) „różnice kursowe na pieniądzach zagranicznych" po stronie czynnej.

§ 4.

KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI — poz. 1 stanu czynnego.

W pozycji tej w punkcie a) „gotowizna" podawać należy pozostałości gotówkowe kasy złotowej. Posiadane przez kantor wymiany prima czeki bankowe mogą być zaliczane do tej pozycji, natomiast niedopuszczalne jest wykazywanie na tym rachunku asygnat, kwitów, kartek zaliczkowych, rozliczeniowych i t. p.

W punkcie „b" tej pozycji „pozostałości w Banku Polskim" i w punkcie c) „pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych" należy podawać salda na rachunkach w tych instytucjach.

§ 5.

BILETY SKARBOWE — poz. 2 stanu czynnego.

Bilety skarbowe należy wykazywać w wysokości salda książkowego.

§ 6.

PIENIĄDZE ZAGRANICZNE — poz. 3 stanu czynnego.

W punkcie a) „monety złote" należy podawać równowartości posiadanych monet złotych, stosując przeliczenie według parytetu. W punkcie b) „inne monety i banknoty" powinny być podawane wszelkie posiadane pieniądze zagraniczne w banknotach, monetach srebrnych i bilonie, przeliczone według odpowiednich kursów.

§ 7.

PAPIERY WARTOŚCIOWE — poz. 4 stanu czynnego.

Należy tu podawać wartości remanentów papierów wartościowych, zgrupowane w 3-ch punktach (a, b, c), po przeliczeniu ich według przeciętnych kursów giełdy z dnia bilansowania, w razie zaś braku kursów z tego dnia — według ostatnich notowań przed dniem bilansowym.

W punkcie „d" tej pozycji należy wykazywać salda kuponów.

Różnicę powstałą z porównania wartości remanentów papierów wartościowych, przeliczonych według właściwych kursów, z ich sumami książkowymi należy podawać per saldo w pozycji bilansu surowego „Rachunki wynikowe" punkt a) „prowizje i różnice kursowe na papierach wartościowych" w stanie biernym lub punkt b) „różnice kursowe na papierach wartościowych" w stanie czynnym.

§ 8.

BANKI — poz. 5 stanu czynnego oraz poz. 3 stanu biernego.

Pozycje te służą dla umieszczania sald debetowych lub kredytowych rachunków z przedsiębiorstwami bankowymi.

§ 9.

RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW — poz. 6 stanu czynnego oraz poz. 4 stanu biernego.

W powyższych pozycjach należy wykazywać wyłącznie salda przejściowych rachunków, powstałych w związku z udzielonymi kantorowi wy-

miany zleceniami kupna lub sprzedaży papierów wartościowych i pieniędzy zagranicznych.

§ 10.

RUCHOMOŚCI — poz. 7 stanu czynnego.

Podawać tu należy saldo książkowe rachunku, przez który przeprowadzane są kwoty wydatkowane na urządzenia biurowe, maszyny do pisania i liczenia i t. p.

§ 11.

SUMY PRZECHODNIE — poz. 8 stanu czynnego oraz poz. 5 stanu biernego.

W pozycjach tych należy wykazywać przejściowe salda takich rachunków, które związane są z rachunkami wynikowymi, (np. zaliczki wypłacone pracownikom, nadpłacone i zaległe podatki, opłaty i świadczenia).

Ponadto mogą tu być wykazywane przejściowo tylko takie pozycje, których charakter w dniu bilansu nie został jeszcze wyjaśniony (np. niewyjaśnione wpływy na P. K. O.).

§ 12.

RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ — poz. 9 stanu czynnego oraz poz. 6 stanu biernego.

Po stronie czynnej wykazywać należy w jednej sumie wszystkie rachunki debetowe związane z prowadzeniem kolektury loterii państwowej (stany losów, należności i t. p.), po stronie zaś biernej — wszelkie zobowiązania.

Prowizje z tytułu operacyj loteryjnych należy przeprowadzać przez rachunki wynikowe w stanie biernym punkt d) „prowizje od loterii państwowej".

§ 13.

RACHUNEK WŁAŚCICIELA — poz. 12 stanu czynnego oraz poz. 2 stanu biernego.

Rachunki właściciela przy sporządzaniu bilansów surowych należy saldować i wykazywać w bilansie jednostronnie w poz. 12 stanu czynnego lub poz. 2 stanu biernego.

W bilansie rocznym netto rachunki właściciela, po uprzednim przeniesieniu czystego zysku lub straty za rok sprawozdawczy, powinny być wykazywane również jednostronnie w poz. 10 stanu czynnego lub poz. 2 stanu biernego.

§ 14.

RACHUNKI WYNIKOWE — poz. 11 stanu czynnego oraz poz. 8 stanu biernego.

Różnice kursowe (zyski), powstałe z przeliczenia remanentów pieniędzy zagranicznych i papierów wartościowych według właściwych kursów (§ 6 i 7 zarządzenia), należy wykazywać łącznie z uzyskanymi z tych operacyj prowizjami (per saldo) w poz. 8 stanu biernego „Rachunki wynikowe" w punktach „a" i „b".

O ile straty kursowe z przeliczenia niektórych rodzajów pieniędzy zagranicznych lub papierów wartościowych przewyższają zyski powstałe z przeliczenia innych rodzajów pieniędzy zagranicznych lub papierów (łącznie z prowizjami), to wówczas różnice na niekorzyść kantoru należy wykazywać w poz. 11 stanu czynnego „Rachunki wynikowe" w punktach „b" i „c".

Wpływy uzyskane z kuponów od papierów wartościowych własnych należy podawać na rachunkach wynikowych w stanie biernym w punkcie „c".

Punkt „d" tej pozycji przeznaczony jest dla wykazywania wszelkich dochodów, związanych z prowadzeniem kolektury loterii państwowej, zaś w punkcie „e" należy podawać inne dochody, np. odsetki od rachunków w bankach.

W bilansie rocznym netto, oprócz kosztów handlowych okresu przyszłego, nie mogą figurować żadne pozycje noszące charakter wynikowy.

Koszty okresu przyszłego w bilansie netto mogą być wykazywane na rachunku sum przechodnich.

§ 15.

WOLNE LINIE — poz. 10 stanu czynnego oraz poz. 7 stanu biernego.

W pozycjach tych kantor wymiany może zamieszczać inne swe aktywa lub pasywa, których nie można zaliczyć do żadnej z poprzednio wymienionych pozycyj. Podane pozycje należy odpowiednio zatytułować ew. wyjaśnić w odnośniku, jeżeli w bilansie podano sumę zbiorową.

Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 28 grudnia 1937 r. Nr 298, poz. 467).

Wzór Nr 1.

BILANS

Kantoru Wymiany

w dniu . . . .

STAN CZYNNY:

1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI
   a) gotowizna
   b) pozostałości w Banku Polskim
   c) pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych
2. BILETY SKARBOWE
3. PIENIĄDZE ZAGRANICZNE
   a) monety złote
   b) inne monety i banknoty
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE
   a) papiery państwowe
   b) listy zastawne i obligacje
   c) akcje
   d) kupony
5. BANKI
6. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW
7. RUCHOMOŚCI
8. SUMY PRZECHODNIE
9. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ
10. . . . .
11. RACHUNKI WYNIKOWE
    a) koszty handlowe
    b) różnice kursowe na papierach wartościowych
    c) różnice kursowe na pieniądzach zagranicznych
    d) . . . .
12. RACHUNEK WŁAŚCICIELA

SUMA BILANSOWA

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

SUROWY

. . . .

19 . . roku.

STAN BIERNY:

1. KAPITAŁ ZAKŁADOWY		
2. RACHUNEK WŁAŚCICIELA		
3. BANKI		
4. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW		
5. SUMY PRZECHODNIE		
6. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ		
7.		
8. RACHUNKI WYNIKOWE		
a) prowizje i różn. kurs. na papierach wartościowych		
b) prowizje i różn. kurs. na pieniądzach zagranicznych		
c) procenty od papierów wartościowych		
d) prowizje od loterii państwowej		
e) inne dochody		
SUMA BILANSOWA		

Wzór Nr 2.

BILANS ROCZNY

Kantoru

w dniu 31 grudnia

STAN CZYNNY:

1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI		
a) gotowizna		
b) pozostałości w Banku Polskim		
c) pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych		
2. BILETY SKARBOWE		
3. PIENIĄDZE ZAGRANICZNE		
a) monety złote		
b) inne monety i banknoty		
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE		
a) papiery państwowe		
b) listy zastawne i obligacje		
c) akcje		
d) kupony		
5. BANKI		
6. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW		
7. RUCHOMOŚCI		
8. SUMY PRZECHODNIE		
9. RACHUNEK KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ		
10. RACHUNEK WŁAŚCICIELA		
11.		
SUMA BILANSOWA		

Wzór Nr 3.

RACHUNEK STRAT

Kantoru

WINIEN:

1. KOSZTY HANDLOWE		
a) wydatki osobowe		
b) świadczenia socjalne		
c) wydatki rzeczowe		
2. PODATKI I OPŁATY		
3.		
4. CZYSTY ZYSK PRZENIESIONY NA RACHUNEK WŁAŚCICIELA		

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

NETTO

Wymiany . . . .

19 . . roku.

STAN BIERNY:

1. KAPITAŁ ZAKŁADOWY
2. RACHUNEK WŁASCICIELA
3. BANKI
4. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW
5. SUMY PRZECHODNIE
6. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ
7. . . . .

SUMA BILANSOWA

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

I ZYSKÓW ZA ROK 19. .

Wymiany . . . .

MA:

1. PROWIZJE I RÓŻNICE KURSOWE
   a) na papierach wartościowych
   b) na pieniądzach zagranicznych
2. PROCENTY OD PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
3. DOCHÓD Z KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ
4. . . . .
5. STRATA PRZENIESIONA NA RACHUNEK WŁAŚCICIELA

42

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 5 stycznia 1938 r.

o zasadach szkolenia kontraktowych pracowników w monopolach.

W związku z postanowieniami § 9 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1935 r. o stosunku służbowym, uposażeniu i zaopatrzeniu emerytalnym pracowników „Polskiego Monopolu Tytoniowego", „Państwowego Monopolu Spirytusowego", „Polskiego Monopolu Solnego" i „Polskiego Monopolu Loteryjnego" (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 228), zmienionego rozporządzeniami Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 195), z dnia 31 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 459) i z dnia 28 grudnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 1 z 1937 r., poz. 8) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zawiązywanie z pracownikami monopolów publiczno - prawnego stosunku służbowego opartego na przepisach rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1935 r. może nastąpić dopiero po odbyciu przez tych pracowników służby kontraktowej, której okresy zostały ustalone w zarządzeniu Ministra Skarbu z dnia 31 października 1935 r. L. B. P. 8774/35, i po odbyciu w okresie tej służby przeszkolenia oraz złożeniu egzaminu z wynikiem dodatnim.

Nie dotyczy to pracowników, którzy do służby w monopolach przechodzą bezpośrednio z czynnej służby państwowej (cywilnej lub zawodowej wojskowej) o charakterze publiczno-prawnym, bądź ze stanu spoczynku, w jaki zostali z takiej służby przeniesieni.

§ 2.

Szkolenie pracowników w przypadku, o jakim mowa w § 1 zarządzenia niniejszego, powinno trwać co najmniej jeden rok.

§ 3.

W okresie szkolenia pracownicy winni wykonywać głównie takie czynności, które zostaną im poruczone z uwagi na uzdolnienie i specjalne kwalifikacje zawodowe, a ponadto zaznajamiać się ze wszystkimi czynnościami, związanymi z danym działem pracy i to możliwie na wszystkich szczeblach organizacyjnych tego działu pracy.

§ 4.

Niezależnie od praktycznego szkolenia w zakresie czynności poprzednio wskazanych pracownicy zatrudnieni zarówno w działach specjalnych jak i w ogólnych winni w okresie szkolenia zaznajomić się szczegółowo z wszystkimi przepisami, instrukcjami i regulaminami, obowiązującymi w danym dziale pracy, a ponadto z przepisami ogólnymi, dotyczącymi ustroju, organizacji i zakresu działania władz i urzędów państwowych oraz samorządowych ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, dotyczących organizacji władz skarbowych i monopolów państwowych.

§ 5.

Po odbyciu szkolenia pracownicy monopolowi obowiązani są poddać się egzaminowi.

§ 6.

O wyniku szkolenia i o dopuszczeniu pracownika do składania egzaminu decyduje dyrektor monopolu na podstawie sprawozdań bezpośrednich przełożonych pracownika.

Sprawozdanie winno zawierać wyliczenie czynności, spełnianych przez pracownika w okresie szkolenia, ocenę pilności i uzdolnienia oraz opinię o zachowaniu się pracownika w służbie i poza służbą.

§ 7.

Komisje egzaminacyjne czynne są przy dyrekcjach monopolów.

§ 8.

Komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego i dwóch komisarzy egzaminacyjnych, wyznaczonych na okres trzech lat kalendarzowych przez dyrektora właściwego monopolu spośród pracowników danego monopolu.

§ 9.

Szczegółowy program szkolenia w poszczególnych działach służby monopolowej, maksymalny czasokres szkolenia oraz program i regulamin egzaminów ustala dyrektor właściwego monopolu.

§ 10.

W razie niedostatecznego wyniku egzaminu komisja egzaminacyjna wyznacza termin powtórzenia egzaminu. Powtórzenie egzaminu nie może nastąpić wcześniej, niż po upływie trzech miesięcy, licząc od daty pierwszego egzaminu.

§ 11.

Złożenie egzaminu nie może być podstawą do żądania zawiązania stosunku służbowego o charakterze publiczno - prawnym.

§ 12.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

za Ministra Skarbu:
(—) *K. Morawski*
Podsekretarz Stanu

43

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 14 stycznia 1938 r.

o trybie udzielania pozwoleń na prawo wywozu niektórych pasz, objętych zakazem wywozu.

W związku z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1937 r. o zakazie wywozu niektórych pasz (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 3) podaje się do wiadomości co następuje:

Objęte zakazem wywozu: wysłodki buraczane oraz wszelkie makuchy i śruta nasion oleistych, z wyjątkiem makuchów i śruty nasion egzotycznych (palmowych, sezamowych, koprowych, orzechów ziemnych i rycynusowych) mogą być wywożone za granicę tylko za specjalnymi imiennymi pozwoleniami wywozu, wydawanymi przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu według załączonego do niniejszego obwieszczenia wzoru, za pośrednictwem:

1) Związku Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu — przy wywozie wysłodków buraczanych,

2) Związku Eksporterów Zboża R. P. w Poznaniu — przy wywozie pozostałych pasz wymienionych wyżej.

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Antoni Roman.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 15 stycznia 1938 r. Nr 11, poz. 11).

Wzór

Warszawa, dnia . . . . .193. . . .r.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

PAŃSTWOWY INSTYTUT EKSPORTOWY

POZWOLENIE WYWOZU Nr. . . . . . .

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1937 r. o zakazie wywozu niektórych pasz (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 3), Ministerstwo Przemysłu i Handlu stwierdza, iż firma:

. . . . :

. . . . :

ma prawo wywieźć za granicę:

. . . . kg netto . . . .
(nazwa towaru)

Pozwolenie niniejsze ważne jest dwa miesiące od daty wystawienia, przy czym najpóźniej w ostatnim dniu ważności pozwolenia towar powinien być zgłoszony do odprawy celnej wywozowej

Pozwolenie niniejsze nie może być odstąpione.

M. P. **Dyrektor Państwowego Instytutu Eksportowego**

. . . . . . , dnia . . . . 193 . . r.

Do
MINISTERSTWA PRZEMYSŁU i HANDLU

PAŃSTWOWY INSTYTUT EKSPORTOWY
w WARSZAWIE
ul. Elektoralna Nr 2.

Urząd Celny w . . . .
stwierdza, iż w dniu . . . . r.
na zasadzie pozwolenia wywozu Nr . . .
przy poz. rejestru wywozu Nr . . . . .
odprawił . . . . kg netto.
. . . .
(nazwa towaru)
zgłoszony do odprawy celnej wywozowej przez firmę:
. . . .
. . . .
do (kraj przeznaczenia) . . . .

Naczelnik Urzędu Celnego

M. P.

44

OBWIESZCZENIE URZĘDU DŁUGÓW PAŃSTWA

z dnia 3 stycznia 1938 r.

w sprawie umorzenia 14 raty 4% pożyczki konwersyjnej kolejowej z roku 1933.

Podaje się do wiadomości, że na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji z dnia 16 lutego 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 218) o emisji obligacji 4% pożyczki konwersyjnej kolejowej i o wymianie na te obligacje nieumorzonych obligacji b. Towarzystwa Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej trzeciej emisji z roku 1901, w dniu 3 stycznia 1938 r. zostały umorzone w drodze wykupu obligacje 4% pożyczki konwersyjnej kolejowej 1933 r. na ogólną sumę nominalną Marek Rzeszy Niemieckiej 149.000 w odcinkach jak następuje:

po 500 RM NNr 2412 do 2449 sztuk 38,
po 1000 RM NNr 5872 do 5921 sztuk 50,
po 2000 RM NNr 8490 do 8529 sztuk 40.

Dyrektor Urzędu Długów Państwa:
(—) *Dr Jakubowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 11 stycznia 1938 r. Nr 7, poz. 6).

45

OBWIESZCZENIE URZĘDU DŁUGÓW PAŃSTWA

z dnia 3 stycznia 1938 r.

w sprawie umorzenia 22 raty 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej z roku 1926.

Podaje się do wiadomości, że na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 czerwca 1927 r. w sprawie umorzenia obligacji 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej, wypuszczonej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 491), zostały umorzone w dniu 3 stycznia 1938 r. w drodze wykupu obligacje 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej z roku 1926, na łączną sumę nominalną 338.010 zł, o numeracji następującej:

nr nr od—do	szt.
à 1.200 zł	
9806 — 9822	17
9827 — 9836	10
9847 — 9854	8
9893 — 9911	19
9916 — 9927	12
9930 — 9934	5
9941 — 9943	3
9951 — 9967	17
9971 — —	1
9981 — 9982	2
9992 — 10004	13
10012 — —	1
10021 — 10027	7
10205 — 10210	6
10223 — —	1
10246 — —	1
10248 — 10257	10
10309 — 10313	5
10416 — —	1
10422 — 10431	10
10472 — —	1
Razem	150
à 600 zł	
7463 — —	1
7560 — —	1
7572 — 7573	2
7576 — 7595	20
7597 — —	1

nr nr od—do	szt.
7601 — 7602	2
7645 — 7646	2
7681 — 7682	2
7684 — 7687	4
7689 — —	1
7705 — —	1
7748 — 7750	3
7769 — 7779	11
7781 — 7782	2
7801 — 7802	2
7817 — 7818	2
8039 — —	1
8053 — 8055	3
8239 — 8254	16
8352 — —	1
8364 — —	1
8446 — 8451	6
8458 — —	1
8465 — 8466	2
8468 — —	1
8509 — 8511	3
8651 — —	1
8663 — —	1
8669 — 8675	7
8687 — 8688	2
8705 — 8707	3
8842 — —	1
8846 — —	1
8859 — —	1
8898 — —	1
8908 — 8913	6
8954 — —	1

nr nr od—do	szt.
8959 — —	1
9055 — 9065	11
9072 — —	1
9075 — —	1
9158 — 9161	4
9175 — 9188	14
9204 — —	1
9206 — 9207	2
9254 — 9257	4
9259 — 9263	5
9295 — 9296	2
9299 — 9300	2
9813 — 9817	5
Razem	170
à 120 zł	
14567 — 14931	365
Razem	365
à 30 zł	
12 — —	1
768 — 769	2
774 — 778	5
800 — —	1
877 — —	1
1374 — 1375	2
1801 — —	1
1975 — —	1
2045 — 2047	3
2234 — —	1
2484 — 2485	2
3031 — 3033	3
3067 — 3068	2
3071 — 3072	2
3077 — 3078	2
22049 — —	1
22065 — 22068	4
22074 — 22075	2
22106 — 22107	2
22114 — 22115	2
22232 — —	1
22384 — 22385	2
22543 — —	1
22559 — —	1
22697 — 22699	3
22723 — 22724	2
22736 — 22737	2
22773 — —	1
22852 — 22853	2
23028 — 23029	2
23505 — —	1
23545 — 23547	3
23657 — —	1
24255 — 24257	3
24914 — —	1

nr nr od—do	szt.
24988 — —	1
25497 — 25498	2
25575 — —	1
25614 — 25615	2
25785 — —	1
25877 — 25878	2
25884 — 25885	2
25940 — 25942	3
25988 — —	1
26407 — —	1
26453 — 26455	3
26465 — 26466	2
26481 — 26482	2
26490 — —	1
26494 — 26495	2
26531 — 26532	2
26543 — —	1
26824 — 26825	2
27038 — 27040	3
27046 — 27047	2
27056 — 27058	3
27096 — —	1
27197 — —	1
27283 — —	1
27289 — —	1
27324 — 27325	2
27329 — —	1
27471 — —	1
27473 — 27474	2
27504 — 27505	2
27543 — 27544	2
27565 — —	1
27581 — —	1
27583 — 27584	2
27638 — 27639	2
27643 — 27645	3
27659 — 27678	20
27683 — 27684	2
27816 — 27818	3
27831 — 27835	5
27885 — 27888	4
27920 — 27921	2
27976 — —	1
28060 — 28063	4
28075 — —	1
28080 — —	1
28091 — 28092	2
28109 — 28111	3
28140 — —	1
28233 — 28235	3
28433 — 28434	2
28444 — —	1
28569 — 28572	4
28574 — —	1
28579 — —	1
28581 — —	1
28600 — —	1
28615 — 28616	2

nr nr od—do	szt.	nr nr od—do	szt.
28680 — 28682	3	30540 — 30541	2
28693 — 28694	2	30564 — 30565	2
28772 — 28792	21	30611 — —	1
28902 — 28908	7	30617 — 30619	3
28929 — 28948	20	30625 — —	1
28997 — 28998	2	30652 — —	1
29067 — 29068	2	30656 — —	1
29093 — 29094	2	30689 — 30699	11
29107 — —	1	30748 — 30750	3
29111 — —	1	30797 — 30801	5
29172 — 29173	2	30814 — —	1
29220 — 29221	2	30828 — 30829	2
29284 — 29285	2	30845 — 30847	3
29358 — —	1	30919 — —	1
29417 — 29425	9	31003 — —	1
29446 — —	1	31097 — 31105	9
29450 — 29451	2	31181 — —	1
29714 — —	1	31323 — 31325	3
29728 — 29729	2	31397 — 31399	3
29840 — —	1	31413 — —	1
29959 — 29960	2	31459 — 31465	7
30067 — —	1	31470 — 31471	2
30208 — 30216	9	31519 — 31533	15
30309 — 30311	3	31552 — 31553	2
30318 — 30321	4	31636 — —	1
30329 — 30331	3	31643 — —	1
30333 — 30334	2	31646 — 31647	2
30400 — 30401	2	33109 — 33110	2
30442 — 30443	2	33929 — —	1
30479 — 30483	5	42384 — —	1
30488 — 30489	2		
30496 — 30499	4	Razem	407
30536 — 30537	2		

Dyrektor Urzędu Długów Państwa:
(—) *Dr Jakubowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 10 stycznia 1938 r. Nr 6, poz. 5).

46

OBWIESZCZENIE URZĘDU DŁUGÓW PAŃSTWA

z dnia 5 stycznia 1938 r.

w sprawie wylosowanych Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

Podaje się do wiadomości, że na podstawie art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o Funduszu Inwestycyjnym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 636) i § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. o wypuszczeniu Bonów Funduszu Inwestycyjnego (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 694) zostały w drodze losowania w okresie czasu od 2 do 30 grudnia 1937 r. umorzone we wszystkich 10 seriach, wypuszczonych na podstawie wyżej powołanego rozporządzenia Ministra Skarbu, następujące numery Bonów Funduszu Inwestycyjnego:

nr nr	data wylosowania	nr nr	data wylosowania
901	9. XII. 1937 r.	17630	2. XII. 1937 r.
920	16 „ „	18696	9 „ „
999	23 „ „	21717	16 „ „
2665	9 „ „	26277	30 „ „
2988	16 „ „	27246	9 „ „
4421	2 „ „	27904	30 „ „
5135	23 „ „	28803	30 „ „
5674	9 „ „	31346	23 „ „
5780	30 „ „	32006	30 „ „
6830	2 „ „	33978	16 „ „
9480	2 „ „	34331	2 „ „
9497	23 „ „	34966	30 „ „
9634	16 „ „	36624	16 „ „
11748	9 „ „	37314	2 „ „
12055	23 „ „	39710	2 „ „
13853	23 „ „	39770	16 „ „
15047	23 „ „	39911	30 „ „
16595	9 „ „		

Dyrektor Urzędu Długów Państwa:
(—) *Dr Jakubowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 14 stycznia 1938 r. Nr 10, poz. 10).

47

OBWIESZCZENIE URZĘDU DŁUGÓW PAŃSTWA

z dnia 7 stycznia 1938 r.

w sprawie wylosowanych premii do obligacji 4% Premiowej Pożyczki Dolarowej serii III.

Podaje się do wiadomości, że zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 lipca 1930 r. w sprawie wypuszczenia serii III Premiowej Pożyczki Dolarowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 438) w dniu 3 stycznia 1938 r. zostało wylosowanych 95 premii na ogólną sumę 37.500 dolarów według niżej podanych wielkości premii i numerów obligacji:

12.000 dol.

1343632

po 3.000 dol.

790796, 1122080

po 1.000 dol.

271807, 426827, 693618, 819866, 844934, 1026827, 1421099

po 500 dol.

69833	518262	587727	769158	1047973
301171	533029	756722	809724	1471015

po 100 dol.

56258 58097 101250 104075 111092 133026 153848 198228 200172 214710 235556 242563 243074 244221 245406 245902 308503 314017 317214 329112 330037 332709 343664 364131 419486 440752 454682 454798 468342 494271 500276 520913 527617 585126 604860 614513 632662 650377 654871 672899 673278 674696 684564 718088 733719 765257 801099 834572 834992 846935 894430 970667 999073 1049994 1058549 1064573 1074945 1086699 1103305 1103360 1177419 1243873 1248957 1251974 1272002 1280512 1335998 1339650 1378263 1397690 1404309 1428747 1442708 1449094 1452587.

Dyrektor Urzędu Długów Państwa:
(—) *Dr Jakubowski.*

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 13 stycznia 1938 r. Nr 9, poz. 9).

48

OBWIESZCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO RADY SPÓŁDZIELCZEJ

z dnia 15 stycznia 1938 r.

w sprawie zmiany regulaminu Komisyj Stałych Rady Spółdzielczej.

Na podstawie § 12 rozporządzenia Ministra Skarbu o organizacji Rady Spółdzielczej z dnia 26 września 1934 roku (Dz. U. R. P. z dnia 12 października 1934 r. Nr 89, poz. 817) — Rada Spółdzielcza uchwala następującą zmianę regulaminu Komisyj Stałych Rady Spółdzielczej, uchwalonego przez Radę na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 1935 r.

Dodaje się § 9.

„Komisja Dyscyplinarna dla rewidentów spółdzielni orzeka o winie rewidentów spółdzielni związkowych w sprawach, wynikających z przepisów art. 61 ust. 4 ustawy o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 495 z 1934 r.). Orzeczenia komisji podlegają zatwierdzeniu Rady Spółdzielczej".

Przewodniczący Rady Spółdzielczej:
(—) *Dr A. Całkosiński.*

49

WYKŁADNIA

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

Skrót: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404);

r. w. s.—rozporządzenie wykonawcze z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

Nr 498 (do art. 58 i 67 u. o. s.). Stawka ulgowa w wysokości 0,5% przewidziana w art. 58 (ustęp drugi, zdanie pierwsze) oraz w art. 67 (ustęp pierwszy) w brzmieniu ustalonym w punkcie 3 art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 15), ma zastosowanie w każdym przypadku sprzedaży części ułamkowej (niewydzielonej, idealnej) przez osobę, która własność danej części ułamkowej nabyła drogą dziedziczenia lub zapisu lub darowizny, osobie, która jest właścicielem innej części ułamkowej tej samej rzeczy — również na mocy dziedziczenia lub zapisu lub darowizny. Jest bez znaczenia, czy własność sprzedawcy oraz własność kupującego wynikły z tego samego tytułu czy z dwóch różnych tytułów byleby każdy z tych dwóch tytułów był bądź dziedziczeniem bądź zapisem bądź darowizną. Należy się więc stawka ulgowa np. gdy osoba A swą część ułamkową nabytą drogą dziedziczenia po osobie X sprzedaje osobie B, która swoją część ułamkową w tej samej rzeczy nabyła drogą dziedziczenia po osobie Y lub drogą darowizny zawartej w osobą Z. (L. D. V. 46634/5/37).

50

OKÓLNIK Nr 3 MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr SF. 11/8/7

z dnia 7 stycznia 1938 r.

w sprawie gospodarki finansowo - budżetowej i ustalenia preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1938/39.

Do

P.P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Zasadą przewodnią obecnej polityki budżetowej Państwa jest ściśle utrzymywanie równowagi budżetowej przy równoczesnym zwiększaniu wydatków produktywnych, a szczególnie

wydatków inwestycyjnych sprzyjających ożywieniu życia gospodarczego. Tą zasadą winny kierować się związki samorządowe przy ustalaniu swych zamierzeń budżetowych na rok 1938/39.

W związku z prowadzonymi obecnie pracami nad ustaleniem preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1938/39 udzielam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu związkom samorządowym i podległym mi władzom nadzorczym nad samorządem terytorialnym następujących wskazówek co do ustalania i zatwierdzania preliminarzy oraz zasad, jakimi wymienione związki winny kierować się w gospodarce finansowo-budżetowej:

1. Występujący na skutek poprawy gospodarczej pewien wzrost dochodu społecznego nie powinien być traktowany przez związki samorządowe jako bodziec do podwyższania stawek podatkowych samoistnych danin komunalnych; niezwiększanie bowiem obciążeń podatkowych jest jednym z czynników zapewniających trwałość poprawy gospodarczej.

2. W preliminowaniu dochodów na r. 1938/39 związki samorządowe mogą liczyć się ze wzrostem wpływów na skutek postępującej poprawy gospodarczej. Jednakże ocena preliminarza dochodów winna być dokonana jak najbardziej realnie i przy układaniu preliminarza danin komunalnych na r. 1938/39 związki samorządowe winny posługiwać się informacjami i ocenami państwowych władz skarbowych.

3. Uzyskane przez miasta i powiatowe związki samorządowe na obszarach włączonych do województw poznańskiego i pomorskiego prawo poboru dodatku do państwowego podatku dochodowego w okresie budżetowym 1938/39 może być wykorzystane w granicach nieodzownej potrzeby co najwyżej do 50% stawek, wskazanych w art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6).

4. Rząd zamierza w bieżącej sesji parlamentarnej wystąpić z projektem ustawy, nadającym miastom wydzielonym prawo pobierania specjalnych opłat drogowych, co jest uzasadnione położeniem finansowym tych miast i potrzebami drogowymi. **Projektuje się, aby opłaty te pobierane były przede wszystkim od nowowzniesionych budowli.** Wpływ z tytułu opłat drogowych mógłby być wprowadzony do budżetów miast wydzielonych na okres 1938/39 w zależności od treści ustawy, jaka w tej materii zostałaby przyjęta przez ciała prawodawcze. Ewentualne wpływy z opłat drogowych mogą być zużywane wyłącznie na wydatki drogowe.

5. Z uwagi na konieczność zasilenia finansów związków samorządowych w ciągu lat trzech, t. j. w okresie niezbędnym dla przeprowadzenia prac nad zasadniczą reformą finansów samorządowych — przewiduje się dotowanie związków samorządowych przez Skarb Państwa sumą 10.000.000 zł rocznie. Suma ta dzieloną byłaby w sposób następujący w roku budżetowym 1938/39:

a) miasta z ludnością poniż. 10.000 mieszkańców otrzymałyby	3.000.000 zł
b) pozostałe miasta	3.000.000 „
c) powiatowe związki samorządowe na subwencje dla gmin wiejskich	3.000.000 „
d) komunalne związki wojewódzkie:	
poznański	600.000 „
pomorski	400.000 „

W ramach powyższych sum a), b) i c) dotacja podlegałaby rozdziałowi pomiędzy poszczególne związki samorządowe w stosunku do liczby mieszkańców według ostatniego spisu ludności na obszarze całego Państwa, przy czym przy rozdziale dotacji pomiędzy powiatowe związki samorządowe braną byłaby w rachubę ludność gmin wiejskich bez gmin posiadających uprawnienia finansowe miast. Ponieważ wszelkie dane przemawiają, iż przewidziana w państwowym preliminarzu omawiana dotacja w kwocie 10.000.000 zł zostanie przez ciała prawodawcze uchwaloną, wyrażam zgodę, aby związki samorządowe przewidziały w swych budżetach odpowiednie kwoty dotacyjne, a mianowicie: miasta poniżej 10.000 mieszkańców w wysokości 1 zł 31 gr na 1 mieszkańca, pozostałe miasta w wysokości 49,5 gr na 1 mieszkańca oraz powiatowe związki samorządowe 13,5 gr na 1 mieszkańca powiatu z wyłączeniem ludności miast. Powiatowe Związki samorządowe otrzymane kwoty dotacyj winny przeznaczyć w całości na subwencje dla gmin wiejskich — przede wszystkim na pokrycie niedoboru tych gmin, spowodowanego nałożonym na nie obowiązkiem wypłacania dodatku mieszkaniowego dla nauczycieli szkół powszechnych. Zaległe dodatki mieszkaniowe winny być uregulowane najdalej w ciągu najbliższych dwóch okresów budżetowych.

6. Dla ułatwienia związkom samorządowym wypełnienia zadań w dziedzinie szkolnictwa przewiduje się przejęcie przez Skarb Państwa wypłaty dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli w tej kolejności, iż w okresie 1938/39 przejęte zostałyby dodatki mieszkaniowe, wypłacane przez gminy wiejskie, w roku 1939/40— dodatki wypłacane przez miasta niewydzielone i wreszcie w okresie 1940/41 — dodatki wypłacane przez miasta wydzielone.

W związku z powyższym gminy wiejskie w porozumieniu z wydziałem powiatowym winny w preliminarzach na okres 1938/39 zapreliminować po stronie wydatkowej — odpowiednią kwotę na pokrycie zaległości z tytułu dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli szkół powszechnych, po stronie dochodowej zaś — przeznaczoną na pokrycie tego wydatku subwencję z powiatowego związku samorządowego; kre-

dytów natomiast na opłacenie bieżących dodatków gminy wiejskie mogą nie przewidywać, przeznaczając zwolnione z tego tytułu kwoty— w granicach koniecznych potrzeb i równowagi budżetowej — na wydatki związane z budową szkół powszechnych, bądź poprawą stanu zagospodarowania szkół istniejących. Wskazanym jest, aby przy urządzaniu budynków szkolnych gminy kierowały się wskazówkami, zawartymi w rozesłanym do zarządów gmin, wydawnictwie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego p. t. „Publiczne Szkoły Powszechne — teren, budynki, sprzęty".

7. Dodatki do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji należy preliminować na okres budżetowy 1938/39 — biorąc pod uwagę wpływy za 1937 r. i opierając się na danych z powszechnego spisu ludności z 1931 r. — na 1 mieszkańca miasta — 65,94 gr, na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miejskiej — 31,02 gr, na 1 mieszkańca gminy wiejskiej — 10,34 gr.

Analogicznie dodatki do scalonego podatku przemysłowego należy preliminować na 1 mieszkańca miasta — 12,65 gr, na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miejskiej — 5,96 gr i na 1 mieszkańca gminy wiejskiej — 1,98 gr.

8. Sprawę preliminowania wysokości wpływu z tytułu poboru specjalnego podatku od wynagrodzeń pracowników samorządowych reguluje osobny okólnik.

9. Wobec konieczności uproduktywnienia wydatków budżetowych oraz oparcia planów oddłużenia o realną równowagę budżetową, związki samorządowe nie powinny zwiększać swych wydatków na administrację, a zwłaszcza wydatków osobowych. Nie wyklucza to jednak powiększenia etatów ale w tych jedynie wypadkach, gdy jest ono istotnie konieczne i mieści się w granicach równowagi budżetowej, jak również polepszenia uposażeń w wypadku gdy są one szczególnie niskie (gminy wiejskie w województwach południowych i zachodnich), a stan finansowy i poziom wykonywanych zadań uzasadnia awansowanie pracowników. Przy ustalaniu etatów należy zwrócić uwagę, aby praca w instytucjach samorządowych była tak podzielona między poszczególne stanowiska przewidziane w statutach etatu stanowisk służbowych, ażeby czas pracy zasadniczo był normowany w sposób analogiczny do czasu pracy w urzędach państwowych i aby pracownik samorządowy mógł korzystać z urlopu wypoczynkowego.

10. W preliminowaniu dochodów zwyczajnych na r. 1938/39 związki samorządowe nie powinny szacować wzrostu wpływów na skutek poprawy koniunktury powyżej przeciętnych wpływów uzyskiwanych w bieżącym (1937/38) okresie budżetowym. Związki samorządowe powinny jednak poczynić największe wysiłki celem uzyskania nadwyżki dochodów zwyczajnych nad wydatkami. Nadwyżki te, sumy uzyskane z odpisów renowacyjnych przedsiębiorstw i zakładów oraz wszelkiego rodzaju dochody nadzwyczajne winny być — z zastosowaniem zasady jak największej celowości i oszczędności — zużywane na realizację planów inwestycyjnych oraz renowacyjnych gospodarczo uzasadnionych i przyczyniających się do zwiększenia stanu zatrudnienia. W szczególności związki samorządowe— analogicznie jak w okresie 1937/38 — winny przyczyniać się z własnych środków do zwiększenia stanu zatrudnienia, przeznaczając na ten cel z dochodów zwyczajnych odpowiednie kwoty, preliminowane we właściwych działach budżetu z jednoczesnym sumarycznym ich wskazaniem w zestawieniu dołączonym do preliminarza budżetowego.

11. Już wielokrotnie zwracałem uwagę powiatowych związków samorządowych **na niedopuszczalność zużywania opłat i dopłat drogowych na cele niedrogowe.** Mimo to niektóre z powiatowych związków samorządowych nie tylko, że nie wyrównywują powstałego w latach ubiegłych niezgodnego z przeznaczeniem zużycia wpływów drogowych, ale ponadto w dalszym ciągu pokrywają z tych wpływów wydatki nie związane z utrzymaniem i budową dróg. W związku z tym proszę P. P. Wojewodów o dopilnowanie, aby w budżetach powiatowych związków samorządowych przewidziane zostały nie tylko pełne kredyty obejmujące zgodne z przeznaczeniem zużycie bieżących wpływów drogowych, ale — w miarę możliwości finansowych — również i kredyty na wyrównanie powstałego w latach ubiegłych niezgodnego z przeznaczeniem zużycia opłat drogowych. Kredyty tego rodzaju winny znaleźć pokrycie nie z wpływów drogowych, a z innych dochodów budżetowych. Poza tym zwracam uwagę na zastosowanie w okresie budżetowym 1938/39 wskazówek okólnika Nr 17 z dnia 15 marca 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 7, poz. 53).

12. Składki na rok 1938/39 na rzecz Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego obliczać należy od sum preliminowanych w budżecie zasadniczym, a także w ewentualnie układanych w ciągu roku dodatkowych na rok 1938/39 w wysokości 1,5‰ (półtora pro mille) sumy dochodów zwyczajnych budżetu administracyjnego na r. 1938/39 i 1‰ (jeden pro mille) łącznej sumy brutto dochodów zwyczajnych przedsiębiorstw i zakładów na r. 1938/39 wyodrębnionych z budżetu administracyjnego bez potrąceń sum przelewowych. Na poczet powyższej należności w terminach ustalonych przez Związek Rewizyjny, wpłacona być powinna przez wojewódzkie i powiatowe związki samorządowe oraz miasta wydzielone w ciągu pierwszego półrocza kwota, odpowiadająca wymiarowi składki na rok 1937/38, a ostateczny obra-

chunek i wyrównanie nastąpi w ciągu drugiego półrocza.

Ponadto władze nadzorcze winny zwracać uwagę na wyrównanie wszelkich zaległości w składkach i opłatach za rok 1937/38 oraz ewentualnie za lata ubiegłe w miarę możności w pierwszym kwartale 1938/39 i baczyć, aby odpowiedni na ten cel kredyt został w preliminarzu zamieszczony. Wykaz zaległości na 1.IV. 1938 r. przesłany zostanie Panom Wojewodom przez Związek Rewizyjny.

Jednocześnie zaznaczam, że Związek Rewizyjny w r. 1938/39 nie będzie pobierał od swych członków dotychczasowych opłat, obejmujących zwrot kosztów podróży inspektorów i rzeczoznawców.

13. Wysokość kredytów na opiekę społeczną winny związki samorządowe dostosowywać do istotnych potrzeb, traktując tańsze formy opieki społecznej jako program polityki opiekuńczej, zdążającej do rozszerzenia zasięgu opieki społecznej. Poza tym zalecam:

a) uwzględnienie w szerszej niż dotąd mierze akcji opieki nad dziećmi i młodzieżą, w szczególności przez wzięcie wydatniejszego niż dotąd udziału w akcjach koordynowanych przez Komitety Pomocy Dzieciom i Młodzieży, a w szczególności w akcjach dożywiania oraz kolonij i półkolonij letnich;

b) dążenie do utworzenia w każdej gminie miejskiej i wiejskiej co najmniej jednego dziecińca sezonowego (latem) lub stałego, utrzymywanego bądź to przez odpowiednią organizację społeczną (np. Koło Gospodyń Wiejskich) przy pomocy samorządu, bądź też gminę lub powiatowy związek samorządowy; szczególnie pożyteczną rolę odegrać mogą dziecińce na wsi, jako instytucja zastępująca na tym terenie kolonie, ogrody Jordanowskie, świetlice, a nawet zakłady opiekuńczo - wychowawcze, wprowadzające w życie wiejskiego środowiska pierwiastki kulturalne.

Przy prowadzeniu przedszkoli wskazane byłoby pobieranie opłat od dzieci uczęszczających do przedszkoli (od 20 gr do 1 zł mies.), od których byłyby jednak zwolnione dzieci ubogich rodziców. Ponadto pożądane byłoby, aby sąsiadujące powiatowe związki samorządowe utrzymujące przedszkola w większej liczbie (ponad 10) posiadały wspólną instruktorkę dla celów instrukcyjnych w dziedzinie pedagogicznej i dla celów inspekcyjnych. Wreszcie należało by podkreślić, że opiekę nad przeszkolami objąć powinny przede wszystkim społeczne organizacje kobiece.

14. Rozwój wychowania fizycznego i sportu, a przede wszystkim objęcie nim wsi wymaga, aby związki samorządowe zastosowały pewne normy dla subwencjonowania Komitetów W. F. i P. W. Jako tego rodzaju normy orientacyjne wskazuję: dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych — 0,7%, dla miast wydzielonych — 1% i dla powiatowych związków samorządowych — 1,5% ogólnej sumy wydatków zwyczajnych, dokonanych w ostatnim skończonym okresie budżetowym (w danym wypadku w okresie 1936/37).

15. Miasta i gminy wiejskie winny w preliminarzach budżetowych na okres 1938/39 w ścisłym porozumieniu z właściwymi władzami administracji ogólnej przewidzieć odpowiednie kwoty na cele przygotowania obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, a to zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. (1) pkt 2 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 742) oraz stosownie do zakresu pracy w tej dziedzinie, przekazanych gminom zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 października 1937 r.

16. Jeżeli chodzi o popieranie organizacyj i instytucyj ogólno - krajowych, to ograniczeniom (w ramach jednak istotnej równowagi budżetowej) nie powinny ulegać kredyty na subwencje dla Funduszu Obrony Narodowej, Funduszu Obrony Morskiej, Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Związku Zachodniego i Tow. Przyjaciół Młodzieży Akademickiej. Ograniczać również nie należy wydatków na składki do centralnych zrzeszeń samorządowych (Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Gmin Wiejskich), do Zrzeszenia Gospodarczego Samorządu Terytorialnego i Związku Gospodarczego Gazowni i Zakładów Wodociągowych. Na szczególne poparcie ze strony związków samorządowych w formie zapisywania się na członków dożywotnich zasługuje ponadto Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, która to instytucja przychodzi z pomocą wyłącznie samorządowi terytorialnemu.

17. Kredyt na utrzymanie lokalnych i okręgowych targowiskowych komisyj nadzorczych (art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639, §§ 5 i 12 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lutego 1936 r. — Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 19, poz. 160, z 1937 r. Nr 17, poz. 116) należy preliminować w budżetach targowisk na okres 1938/39 w wysokości 6% wpływów z opłat targowych faktycznie osiągniętych w okresie 1936/37, bądź w wysokości 7% tych wpływów w wypadku, gdy Wojewoda uzna to za konieczne ze względu na koszty utrzymania komisyj lokalnych lub z uwagi na potrzebę powołania większej ilości komisyj lokalnych, niż to przewidziało Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Ponadto preliminarze budżetowe związków samorządowych na okres 1938/39 winny zapewnić uregulowanie zaległych udziałów w kosztach utrzymania targowiskowych komisyj nadzorczych za lata ubiegłe.

Co do terminów, sposobu obliczania, pobrania i rozdziału należności od gmin z tytułu kosz-

tów nadzorczych komisyj targowiskowych, jak również co do wykonania budżetów tych komisyj obowiązuje instrukcja Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie finansowania targowiskowych komisyj nadzorczych oraz wykonania budżetów tych komisyj.

Do świadczeń na rzecz komisyj targowiskowych obowiązane są gminy miejskie i wiejskie, posiadające uprawnienia targowe niezależnie od tego czy targowisko prowadzone jest we własnej administracji, czy też wydzierżawione; również w tym drugim wypadku podstawą obliczenia udziału posiadacza uprawnienia targowego w kosztach utrzymania wymienionych komisyj są rzeczywiste wpływy z opłat targowych, a nie wysokość tenuty dzierżawnej.

18. W związku z upływającym w roku 1938 terminem dostosowania targowisk do wymagań rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 sierpnia 1936 r. w sprawie targowisk (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 462) i związaną z tym koniecznością wprowadzenia szeregu inwestycyj, wpływy z opłat targowych po potrąceniu kosztów utrzymania targowiska, aparatu nadzorczego i ewentualnej obsługi długów winny być w całości przeznaczone bądź zarezerwowane na inwestycje targowiskowe.

19. Poza powyższymi wskazówkami przy ustalaniu budżetów związków samorządowych na okres 1938/39 winny być uwzględnione wskazówki równocześnie wydanej instrukcji budżetowej dla związków samorządowych, kumulującej i częściowo modyfikującej dotychczasowe, a nadal aktualne wyjaśnienia, zalecenia i wskazania w zakresie budżetowania w związkach samorządowych. W szczególności pod uwagę winny być wzięte wskazania, jakie powyższa instrukcja zawierać będzie w zakresie wydatków drogowych (wyłączenie wydatków na drogi państwowe, pokrywanych z funduszów państwowych), wydatków na zdrowie publiczne, wydatków na pożarnictwo (wyjaśnienie do § 26), podziału wydatków i dochodów w budżecie targowiska, wykonywania planów obsługi długów oraz przestrzegania zasad oszczędności i równowagi — jako podstawowych w gospodarce samorządowej.

Zechcą P. P. Wojewodowie polecić Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych podanie powyższych wskazówek do wiadomości zarządom gmin wiejskich i miast niewydzielonych oraz dopilnować ich wykonania przez związki samorządowe, znajdujące się na terenie podległego Im województwa. Ponadto zechcą P. P. Wojewodowie zalecić indywidualnie poszczególnym związkom samorządowym (powiatom, miastom, gminom wiejskim), na terenie których ruch letniskowy i turystyczny ma większe znaczenie ekonomiczne, aby związki te w preliminarzach budżetowych na okres 1938/39 przewidziały — w granicach możliwości budżetowych — pewne pozycje na popieranie ruchu letniskowego i turystycznego, a zwłaszcza na inwestycje potrzebne dla letników i propagandę.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Sławoj Składkowski

51

OKÓLNIK C 109 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 7 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 29981/1/37

w sprawie zmiany wykazu zagranicznych klubów wystawiających książeczki z przepustkami granicznymi, za które gwarancję złożył Polski Touring Klub.

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

Na skutek podania Polskiego Touring Klubu, Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że „Touring Club Italiano", wymieniony w p. 39, załączonego do okólnika z dnia 6 lutego 1937 roku, L. D. IV. 1450/1/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 4, poz. 121), wykazu zagranicznych klubów, należących do Międzynarodowego Związku Turystyki (Alliance Internationale de Tourisme), wystawiających książeczki z przepustkami granicznymi, za które gwarancję złożył Polski Touring Klub, zmienił nazwę na „Consociazione Turistica Italiana".

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

52

OKÓLNIK C. 112 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 7 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 29637/2/37

w sprawie odpadków, otrzymywanych przy przeróbce towarów w czynnym obrocie uszlachetniającym.

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

W procesach czynnego obrotu uszlachetniającego powstają odpadki, które bądź to podlegają cłu przywozowemu, bądź też są od tego cła wolne. Sprawę odpadków podlegających cłu przywozowemu regulują postanowienia § 91

rozporządzenia z dnia 9 października 1934 r. o przepisach wykonawczych do prawa celnego.

Natomiast, jeżeli chodzi o powstające w czynnym obrocie uszlachetniającym odpadki wolne od cła przywozowego, to przy wywozie ich za granicę, jako do towarów ukrajowionych i pochodzących z wolnego obrotu, stosować należy ogólne przepisy, a zatem i cło wywozowe, o ile cło takie dla danego towaru zostało ustanowione, i tak np.: odpadki powstające w czynnym obrocie uszlachetniającym blachą białą, w razie wywozu za granicę, powinny opłacać cło wywozowe wg. poz. 3 taryfy celnej wywozowej.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

53

OKÓLNIK C. 110 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 10 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 366/3/38

w sprawie uchylenia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 27 grudnia 1932 r. L. D. IV. 33135/3/32 o przymusowym ściąganiu niedoborów celnych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 1, poz. 6 z r. 1933).

Do

Dyrekcyj Ceł w Warszawie, Poznaniu, Mysłowicach i we Lwowie oraz do podległych tym Dyrekcjom Urzędów Celnych.

Zgodnie z § 1 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1937 r. w sprawie stosowania przez niektóre władze skarbowe instrukcji z dnia 15 czerwca 1937 r. o stosowaniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 33, poz. 931 z r. 1937) oraz w związku z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 18 grudnia 1937 r. L. D. V. 12431/1/37 w tejże sprawie (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 33, poz. 945 z r. 1937) uchyla się okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 27 grudnia 1932 r. L. D. IV. 33135/3/32 w sprawie przymusowego ściągania niedoborów celnych (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 1, poz. 6 z roku 1933).

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

54

OKÓLNIK C. 114. MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 11 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 31477/1/37

w sprawie zniesienia obowiązku przedstawiania świadectw zdrowotności przy przywozie skór surowych z Anglii.

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, iż wydawane obecnie przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zezwolenia weterynaryjne na przywóz skór surowych z Anglii do Polski — bez względu na pierwotny kraj pochodzenia tych skór — nie będą już zawierały warunku przedstawienia przy odprawie urzędom celnym świadectw względnie zaświadczeń zdrowotności, wystawionych przez organa weterynaryjne.

Jednocześnie zgodnie z wnioskiem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych zarządza się, aby skóry surowe przywożone z Anglii do Polski — bez względu na ich pierwotny kraj pochodzenia — były odprawiane i wydawane do wolnego obrotu bez żądania przedstawienia świadectw względnie zaświadczeń zdrowotności, chociażby udzielone uprzednio zezwolenia weterynaryjne zawierały warunek przedstawienia tych świadectw.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

55

OKÓLNIK C. 115. MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 12 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 27973/1/37

w sprawie odprawy celnej krawatów i wycinków z materiałów jedwabnych, jako próbek.

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

Celem ujednostajnienia postępowania przy odprawie celnej krawatów i wycinków z materiałów jedwabnych, przywożonych z zagranicy, jako próbki, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

Wycinki z materiałów jedwabnych o wymiarach nie większych niż 10 cm × 12,5 cm, chociażby zszyte dla skolekcjonowania, mogą być traktowane jako próbki w rozumieniu art. 22 ust. II p. 9 prawa celnego i odprawiane bez

cła, bez konieczności ich nacinania lub dziurawienia. Wycięcie jednak tych próbek jak również ich zszycie dla skolekcjonowania powinno być dokonane wyłącznie tylko wzdłuż nitek wątku lub nitek osnowy, a nie na ukos.

Wycinki z materiałów o wymiarach większych niż 10 cm × 12,5 cm oraz krawaty mogą być traktowane jako próbki w rozumieniu art. 22 ust. II p. 9 prawa celnego i odprawiane bez cła, pod warunkiem uczynienia tych próbek niezdatnymi do innego użytku przez kilkakrotne ich nacięcie prostopadle do brzegów.

Zarządzenie z dnia 20 marca 1934 r. L. D. IV. 8641/1/34 oraz okólnik z dnia 22 stycznia 1935 r. L. D. IV. 279/1/35 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 4, poz. 63), uzupełniony okólnikiem z dnia 28 października 1936 r. L. D. IV. 24591/1/36 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 30, poz. 907), uchyla się.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

56

OKÓLNIK C. 116 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 15 stycznia 1938 r.

L. D. IV. 1055/3/38

w sprawie wyznaczania okresu, w którym przedsiębiorstwa przewozowe obowiązane są do uiszczenia należności celnych i innych za niedostarczone urzędom celnym przekazane przesyłki celne.

Do

wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

W związku z postanowieniem § 104 ust. 11 przepisów wykonawczych do prawa celnego Ministerstwo Skarbu zarządza, aby w wezwaniach, przesyłanych przedsiębiorstwom przewozowym do uiszczenia należności celnych i innych z powodu niedostarczenia urzędom celnym przekazanych przesyłek celnych, był wyznaczany do zapłaty okres 30-dniowy. W wezwaniach tych, kierowanych do Zarządu Kolei, nie należy powoływać się na § 79 Instrukcji kolejowo - celnej z dnia 22 maja 1930 r.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *Maksymowicz.*

57

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 7 stycznia 1938 r.

L. D. V. 29323/3/37

w sprawie zwolnienia od podatku gruntowego gruntów i lasów państwowych, pozostających w zarządzie wojska.

Do

Ministerstwa Spraw Wojskowych
w miejscu.

W związku z pismem Nr 8915/Z.N./37 z dnia 13 października 1937 r. Ministerstwo Skarbu udziela następujących wyjaśnień w sprawie zwolnienia na podstawie art. 2 p. 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 4 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) tych pozostających w zarządzie wojska gruntów i lasów państwowych, użytkowanych w celach wojskowych, które są wydzierżawiane innym osobom.

Na podstawie powołanego art. 2 p. 6 wolne są od państwowego podatku gruntowego, według dosłownego tekstu, „grunty i lasy państwowe, pozostające w zarządzie wojska, użytkowane w celach wojskowych, a nie w celach osiągania dochodu". Przepis ten przez swe ogólne sformułowanie nie pozwala na dokładne określenie gruntów, które są użytkowane w celu osiągnięcia dochodu oraz nic nie mówi o gruntach, które są lub mogą być w części wydzierżawione. Wobec tego rozstrzygnięcia wskazanego we wstępie zagadnienia należy szukać w całokształcie przepisów cytowanego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej i w motywach ustawodawczych do niego. Na tej drodze dochodzi się do stwierdzenia, że prawo do zwolnienia przysługuje gruntom i lasom, pozostającym w zarządzie wojska, których głównym przeznaczeniem jest bezpośrednie i trwałe służenie celom wojskowym. Z tego zaś płynie dalszy zasadniczy wniosek, iż grunty i lasy, o których mowa, jeżeli nie tracą trwale wymienionych cech, nie zostają pozbawione prawa do zwolnienia, przewidzianego w art. 2 p. 6 dekretu. A zatem grunty i lasy państwowe, pozostające w zarządzie wojska i służące celom wojskowym, które w części zostają wydzierżawione, również mają prawo do zwolnienia od państwowego podatku gruntowego pod warunkiem, że przez wydzierżawienie nie utraciły swych cech zasadniczych.

Natomiast prawo do zwolnienia od podatku nie będzie przysługiwało gruntom i lasom państwowym, pozostającym wprawdzie w zarządzie wojska, lecz nie mającym na celu bezpośredniego służenia potrzebom wojskowym (np. grunty przeznaczone wyłącznie do gospodarstwa rolnego).

Zwolnienie, o którym mowa w niniejszym piśmie, przyznają urzędy skarbowe na podsta-

wie zawiadomień (zaświadczeń) władz wojskowych przesyłanych w myśl § 3 i 84 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 250).

W końcu Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że niniejsze wyjaśnienia zostają podane do wiadomości i stosowania wszystkim władzom skarbowym.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Dr Lubowicki.*

— — — — — — — — — — — —

Wszystkim Izbom Skarbowym, Urzędowi Wojewódzkiemu w Katowicach (Wydział Skarbowy) i wszystkim Urzędom skarbowym
do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Dr Lubowicki.*

58

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 10 stycznia 1938 r.

L. D. V. 39905/4/37

w sprawie ulg w podatku przemysłowym na rok 1938 dla firmy „Ruch" Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych Sp. Akc. w Warszawie.

Do
wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich urzędów skarbowych.

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339) przedłuża na rok 1938 ulgi przewidziane okólnikiem z dnia 22 grudnia 1936 r. L. D. V. 44964/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. z 1937 r. Nr 1, poz. 27), zezwalając jednocześnie na nabywanie świadectw przemysłowych na rok 1938 przez Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „Ruch" Sp. Akc. w Warszawie — w terminie do dnia 15 stycznia 1938 r.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Dr Lubowicki.*

59

OKÓLNIK KOMISJI DEWIZOWEJ

z dnia 10 stycznia 1938 r.

o zmianie okólnika Nr 29 z dnia 30 lipca 1936 r. częściowo zmienionego okólnikiem z dnia 4 czerwca 1937 r. w sprawie akredytyw na Czechosłowację.

Odwołanie upoważnienia do przydziału akredytyw na wyjazdy do Czechosłowacji.

I. Komisja Dewizowa odwołuje upoważnienie udzielone bankom dewizowym w okólniku Nr 29 z dnia 4 czerwca 1937 r. do sprzedaży i udzielania zezwoleń na wywóz akredytyw osobom wyjeżdżającym do Czechosłowacji.

Z chwilą otrzymania niniejszego okólnika banki dewizowe mogą dokonywać przydziałów zagranicznych środków płatniczych na wyjazd do Czechosłowacji jedynie według zasad ogólnie obowiązujących, tj. we własnym zakresie w ramach norm określonych w § 12 (1) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24.VII. 1936 r., a w rozmiarach wyższych tylko za zezwoleniem Komisji Dewizowej.

II. Banki dewizowe, które wystawiały akredytywy na Czechosłowację na podstawie przepisów okólnika Komisji Dewizowej Nr 29, winny przedstawiać Komisji Dewizowej do dnia 8-go następnego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy zestawienia miesięczne, zawierające:

1) sumę akredytyw, wydanych w miesiącu styczniu 1938 r. do chwili otrzymania niniejszego okólnika **(tylko w sprawozdaniu za miesiąc styczeń 1938);**

2) sumę wypłat z akredytyw **w ciągu miesiąca sprawozdawczego;**

3) ogólną sumę ważnych, a nie wypłaconych jeszcze akredytyw (bez względu na datę wystawienia).

Zestawienia powinny być sporządzone w koronach czechosłowackich i w złotych i obejmować dane dotyczące całej instytucji (wraz z oddziałami).

Banki dewizowe powinny przedkładać powyższe sprawozdania aż do zupełnego wyczerpania lub odwołania akredytyw wydanych na podstawie przepisów okólnika Komisji Dewizowej Nr 29 z dnia 4 czerwca 1937 r.

Komisja Dewizowa.

Uwaga: Okólnik Nr 29 z dnia 4 czerwca 1937 r. Dz. Urz. Min. Sk. Nr 15, poz. 501—przestaje obowiązywać.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z MINISTERSTWA SKARBU:

Komunikat
w sprawie Skorowidza do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu.

Wyszedł już z druku „Skorowidz do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu za rok 1937", zawierający spis wszystkich zarządzeń i okólników wydanych w ciągu ubiegłego roku przez Ministerstwo Skarbu oraz przedrukowanych z Dziennika Ustaw R. P. ważniejszych aktów ustawodawczych i rozporządzeń Stali prenumeratorzy Dziennika Urzędowego otrzymają skorowidz bezpłatnie.

W pojedyńczej sprzedaży skorowidz jest do nabycia w cenie 1 zł, z przesyłką pocztową 1,25 zł, w administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Rymarska 5.

WYCIĄG Z CEDUŁY URZĘDOWEJ

GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

z dnia 19 stycznia 1938 roku.

WALUTY	Za	Sprzedaż (Złotych)	Kupno (Złotych)
a) BILETY BANKOWE			
Belgi belgijskie	100 Blg.	89,38	89,95
Dinary jugosłow. . . .	100 Din.	—	—
Dolary Stanów Zjedn. .	1 Dol.	5,27½	5,25
Dolary kanadyjskie . . .	1 Dol.	5,27	5,24½
Floreny holenderskie . .	100 Fl.	294,87	293,15
Franki francuskie . . .	100 Fr.	17,98	17,48
Franki szwajcarskie . .	100 Fr.	122,30	121,50
Funty angielskie	1 Ł.	26,44	26,28
Funty palestyńskie . . .	1 Ł.	26,20	25,95
Funty tureckie	1 Ł.	—	—
Guldeny gdańskie . . .	100 Gld.	100,20	99,80
Korony czecho-słow. . .	100 K.	17,60	16,90
Korony duńskie . . .	100 K.	118,09	117,25
Korony estońskie . . .	100 K.	—	—
Korony norweskie . . .	100 K.	132,88	131,90
Korony szwedzkie . . .	100 K.	136,33	135,35
Leje rumuńskie	100 Lei	—	—
Lewy bułgarskie . . .	100 Lew.	—	—
Liry włoskie	100 Lir.	21,80	21,00
Łaty łotewskie	100 Łat.	—	—
Marki fińskie	100 Mk.	11,68	11,25
Marki niemieckie . .	100 Mk.	112,50	109,00
Pengö węgierskie . . .	100 Png.	—	—
Pesety hiszpańskie . . .	100 Pes.	—	—
Szylingi austriackie . .	100 Szyl.	99,20	98,20

WALUTY	Za	Transakcje (Złotych)	Sprzedaż (Złotych)	Kupno (Złotych)
b) CZEKI I WYPŁATY				
Amsterdam . . .	100 Fl.	294,15	294,87	293,43
Belgrad	100 Din.	—	—	—
Berlin	100 Mk.	—	212,97	212,11
Bruksela	100 Blg.	89,20	89,38	89,02
Budapeszt	100 Png.	—	—	—
Bukareszt	100 Lei	—	—	—
Gdańsk	100 Gld.	—	100,20	99,80
Helsinki	100 Mk.	—	11,68	11,62
Konstantynopol . .	1 Ł.	—	—	—
Kopenhaga . . .	100 K.	117,80	118,09	117,51
Londyn	1 Ł.	26,37	26,44	26,30
Madryt	100 Pes.	—	—	—
Mediolan	100 Lir.	—	27,83	27,63
Montreal	1 Dol.	—	$5{,}28^{1}/_{8}$	$5{,}25^{5}/_{8}$
Nowy Jork . . .	1 Dol.	—	$5{,}28^{5}/_{8}$	$5{,}26^{1}/_{8}$
Nowy Jork telegr.	1 Dol.	$5{,}27^{5}/_{8}$	$5{,}28^{7}/_{8}$	$5{,}26^{3}/_{8}$
Oslo	100 K.	132,55	132,88	132,22
Paryż	100 Fr.	17,78	17,98	17,58
Praga	100 K.	18,53	18,58	18,48
Ryga	100 Łat.	—	—	—
Sofia	100 Lew.	—	—	—
Sztokholm	100 K.	136,00	136,33	135,67
Tallin	100 K.	—	—	—
Tel-Aviv	1 Ł.	—	26,44	26,30
Wiedeń	100 Szyl	—	99,20	98,80
Zurych	100 Fr.	122,00	122,30	121,70
c) MONETY:				
2. Srebro:				
Marki niemieckie	100 Mk.	—	121,00	117.00

Kurs urzędowy 1 grama czystego złota = 5,9244 zł.